

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

November 2018

Letnik 3, številka 7

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z g. Štefanom Kokaljem

stran 11–12

Zdrav duh v zdravem telesu

stran 14

Jesensko dogajanje v Šmartnem pri Litiji

stran 19

Na gradu Bogenšperk je zadišalo po zeliščih

stran 20

ISSN 2463-8579

Jesen se počasi poslavlja, na vrata pa že trka zima

Avtor članka: dr. Jernej Kotar, odgovorni urednik

Pred nami je zadnja letošnja jesenska številka Krajevnih novic, ki prehajajo v četrto leto izhajanja. Letošnja jesen je politično zelo pestra, saj nas čez nekaj dni čakajo redne lokalne volitve, na katerih se bomo občani in občanke odločili, kdo bo našo občino vodil v prihodnjih štirih letih. Prav zaradi tega je tokratna številka nekoliko bolj politično obarvana, zlasti v prvem delu, v katerem imajo vsi županski kandidati in svetniške skupine možnost predstavitve svojega programa.

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla decembra 2018, pričakujemo najkasneje do srede, 28. 11. 2018, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Glasbena šola Kokalj

Foto:
Arhiv Glasbene šole Kokalj

Prelom in priprava za tisk:
Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

V uredništvu smo se znova potrudili, da je tudi ta številka vsebinsko zelo pisana in so v njej zastopani vsi sklopi. V oktobrski izdaji smo lahko prebrali, da je v našem okolju začela z delovanjem še ena glasbena šola, zato smo se odločili, da k tokratnemu mesečnemu pogovoru povabimo njenega vodjo, gospoda Štefana Kokalja. Vsi skupaj smo lahko veseli vsakega posameznika, ki se odloči za delo v naši lokalni skupnosti.

Zadnji vikend smo praznovali Martinovo nedeljo, ki je za našo skupnost zelo pomembna in jo tradicionalno obeležujemo s številnimi dogodki. Na ta dan namreč goduje sv. Martin, zavetnik šmarske cer-

kve, po katerem je kraj dobil svoje ime, zato vsako leto hkrati praznujemo tudi občinski praznik. Kot že zadnjih nekaj let so se nam s svojimi umetninami predstavile šmarske vezilje, na trgu pred cerkvijo je potekal koncert, pohodniki pa smo se podali na tradicionalni pohod po Levstikov poti od Litije do Čateža, ki se ga vsako leto udeleži več tisoč ljudi.

Svojo letošnjo sezono počasi zaključuje tudi grad Bogenšperk. V zadnjih mesecih smo intenzivno pripravljali program za prihodnje leto in načrtovali prenovu muzejskih zbirk ter drugih prostorov in vsi skupaj že pričakujemo, da bo grad kmalu zasijal v še lepši podobi.

PGD ZAVRSTNIK

DOBRODELNI KONCERT

ZA NAKUP
DEFIBRILATORJA

SLOVENSKI OKTET

PEVSKO DRUŠTVO ZVON

GLAS ZA ŽIVLJENJE

17. 11. 2018 OB 19:00

KULTURNI DOM ŠMARTNO

Obvestilo krajanom KS Vintarjevec

Avtor članka: Sašo Goršek

Spoštovani starši otrok!

Bliža se veseli december in z njim obdarovanje otrok iz naše krajevne skupnosti, ki poteka že 11. leto. Ker vsako leto izpopolnjujemo seznam otrok, vas vljudo prosim, da nam na elektronski naslov bozicek.ksvintarjevec@gmail.com pošljete ime, letnico rojstva in naslov otrok, ki so se rodili v letih 2017 in 2018, ter morebitnih novih otrok, priseljenih v KS Vintarjevec (rojenih po letu 2008). Na tem elektronskem naslovu pa smo dosegljivi tudi za vsa morebitna druga vprašanja glede obdarovanja.

LISTA ZA OBČINO ŠMARTNO

V želji po **kvalitetnem**, **enakomernem** in **skupnem razvoju**, tako urbanih kakor tudi podeželskih območij, smo sestavili dobro premišljeno **listo neodvisnih kandidatov** za občinske svetnike, ki prihajajo iz različnih krajev občine. Vsak izmed nas **pozna domači kraj**, podrobnosti, posebnosti, problematiko in delovanje okolja, iz katerega izhaja. Ocena prioritet, potreb in sprememb, ki pozitivno vplivajo na podobo kraja ter **kakovost bivanja**, bo tako lahko zelo realna.

Izpostavljamo nekaj pomembne vsebine našega programa

1. Želimo profesionalnega župana, ki bo znal prisluhniti občanom in bo skrbel za razvoj celotne občine.
2. Med prioritete postavljamo izgradnjo novega vrtca v Šmartnem.
3. Spodbujali bomo mlade za vstop v podjetništvo, ki je povezano predvsem s turizmom v naši občini in jih v nadaljevanju povezovali in spodbujali v skupino lokalne samooskrbe.
4. Spodbujali bomo razvoj turizma (postajališča za avtodome, označitev kolesarskih in pohodnih poti, polnilnice za električna vozila na turističnih točkah) in poskrbeli za urejenost vseh krajev v naši občini.
5. Občanom iz oddaljenih območij, ki nimajo možnosti lastnega prevoza, bomo ob predhodnem naročilu, omogočili brezplačen prevoz do ustreznih prometnih povezav, inštitucij.
6. Poskrbeli bomo za namestitve novih in vzdrževanje že nameščenih AED naprav na območju občine.
7. Prizadevali si bomo za izgradnjo vodovodov in zagotovitev kvalitetne pitne vode tudi na podeželskih območjih naše občine.

KANDIDATI

VOLILNA ENOTA 1

1. **GREGOR BERČON**, Jelša 10, ing. gradb., samost. podjetnik
2. **PETRA KOVAČIČ PANCAR**, Sevnica 11, abs. dent. med.
3. **EDVARD IZLAKAR**, Cerovica 19A, strojni tehnik
4. **AGATA LAMBERGAR**, Gradišče pri Litiji 1, dipl. vzgoj.
5. **ROMAN GROŠELJ**, Višnji Grm 4, upokojenec, reševalec
6. **DARJA GORŠE**, Velika Kostrevnica 37C, učiteljica

VOLILNA ENOTA 2

1. **FRANC ADAMČIČ**, Mahovna 4, komercialist
2. **KATARINA KRAGELJ**, Ustje 47, upokojenka, prof. ang.
3. **DOMEN MERZEL**, Bartlova 11, dipl. informatik
4. **MANCA AVSEC**, Mala Kostrevnica 2, gim. maturant
5. **MARJAN JANEŽIČ**, Valvazorjeva ulica 3, varnostni ing.

VOLILNA ENOTA 3

1. **SAŠO GORŠEK**, Vintarjevec 15a, elektrotehnik
2. **ANDREJA KASTELIC**, Velika Štanga 25A, ekonomistka
3. **JANEZ SKUBIC**, Volčja Jama 5, voznik, samost. podjetnik
4. **BRANKA OBREZA**, Črni Potok 18, frizerka
5. **FRANC PROPS**, Dragovšek 9, mag. poslovođenja in org

Neodvisni in vredni zaupanja!

1

Drage občanke in spoštovani občani.

Pred nami je novo štiriletno obdobje. Kot župan bom odprt za vse predloge ne glede na to, od kod bodo prihajali. Zavedam se, da ne bom mogel izpolniti vseh želja, obljubim pa, da bom prisluhnil vsem in imel spoštljiv odnos do vsakega izmed vas. Vabim vas, da se 18. novembra udeležite volitev in oddate vaš glas meni in naši svetniški skupini. Skupaj se bomo trudili, da bomo po koncu mandata z veseljem in ponosom gledali na vse, kar bomo naredili skupaj z vašo pomočjo.

KANDIDAT ZA ŽUPANA OBČINE ŠMARTNO PRI LITJI

JANEZ TOMAŽIČ

SDS

zate

Kot poslanec Državnega zbora, izvoljen z veliko podporo celotne šmarske občine, dajem podporo županskemu kandidatu Janezu Tomažiču, ker se je s svojim dosedanjim delom za skupno dobro dokazal že kot občinski svetnik. Je pragmatičen in odprt za vse, poleg tega pa se zna lotiti iskanja rešitev, predvsem tudi za malega človeka, kar je danes zelo pomembno.

Njegovi odliki sta tudi povezovalnost in timsko delo.

*Boris Doblekar
Poslanec v DZ RS*

VOLILNA ENOTA ŠT. 1

1. Alojzij Smrekar
2. Simeona Miklavčič
3. Igor Možina
4. Ana Perme
5. Anton Tomc
6. Nuša Črček

VOLILNA ENOTA ŠT. 2

1. Simon Povše
2. Maja Toplak Primc
3. Peter Kračan
4. Ana Dvorak
5. Miha Janež

VOLILNA ENOTA ŠT. 3

1. Janez Tomažič
2. Agica Lukančič
3. Matjaž Hostnik
4. Ivana Tori
5. Andrej Cerjak

**KANDIDAT ZA ŽUPANA IN KANDIDATI ZA SVETNIKE NA LISTI SLOVENSKE DEMOKRATSKE STRANKE
BOMO ZASTAVILI SVOJ GLAS ZA URESNIČITEV NASLEDNJIH CILJEV:**

- znižanje komunalnega prispevka za stanovanjsko gradnjo in znižanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- podpora obrti in gospodarstvu ter pospešeno urejanje obrtne cone v Šmartnem,
- skrb za prometno varnost in posodabljanje prometne infrastrukture,
- povečevanje sredstev za sofinanciranje pomoči na domu za vse, ki jo potrebujejo,
- večji vpliv organov krajevnih skupnosti – vsaka krajevna skupnost bo v času mandata po lastni presoji lahko porabila najmanj 30.000 €,
- podpora gasilcem pri nabavi opreme in urejanju gasilskih domov,
- podpora pri razvoju kakovostnega in ljubiteljskega športa,
- posluš za želje občanov, ki se na delo vozijo v okoliške kraje, da se prilagodijo uradne ure občinske uprave tudi njihovim potrebam,
- učinkovitejše črpanje evropskih sredstev,
- izgradnja dvigala in ureditev kuhinje ter jedilnice v OŠ Šmartno,
- reševanje prostorske stiske vrtca Ciciban,
- energetska sanacija šole na Primskovem,
- postopno povečanje sredstev za ljubiteljsko kulturo,
- zagotoviti sodobne internetne povezave tudi za tiste predele občine, ki jih bo projekt RUNE obšel.

Vabimo vas, da uporabite **PREFERENČNI GLAS** in s tem oddate svoj glas kandidatki ali kandidatu po vaši izbiri.

ZA ŽUPANA Z GLASOM.

"V tem mandatu smo dokazali, da zmoremo premike na bolje. Prisluhnil sem vam, naj kandidiram neodvisno in tako ustvarim enakovredne možnosti. Vabim vas, da se mi pridružite, skupaj bomo gradili še lepšo občino."

Rajko Meserko

GLAS ZA

ENAKOVREDNE MOŽNOSTI

UREJENO INDUSTRIJSKO CONO

NOV VRTEC

NADALJEVANJE MODERNIZACIJE
LOKALNIH CEST

OKOLJU ŠE BOLJ PRIJAZNO
OBČINO

KULTURO

PODPORO GASILSKIM DRUŠTVOM

RAZVOJ PODEŽELJA

OBNOVO IN GRADNJO
VODOVODOV

RAZVOJ TURIZMA

MLADE

UREJENE IGRALNE IN
REKREACIJSKE POVRŠINE

KANDIDATURA VOLILCEV OB PODPORI

stranka
modemega
centra

Naročnik: Rajko Meserko

SLS - SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA*Ker nas poznate***1. VOLILNA ENOTA**

		SLS - Slovenska ljudska stranka	zaporedna št. kandidata
--	--	---------------------------------	-------------------------

VERONIKA JESENŠEK
Lupinica

Ta mandat smo bili uspešni pri izgradnji pločnika skozi naselje v Veliki Kostrevnici in obnovi naše POŠ. Za naprej si bom prizadevala za nadaljevanje izgradnje pločnika in rekonstrukcije ceste proti POŠ Velika Kostrevnica in ceste skozi Bukovje ter za asfaltiranje makadamskih cest.

ROMAN ZAMAN
Gradišče

Prvenstveno nalogo vidim v rekonstrukciji ceste iz Gradiških Laz proti Gradišču in pripeljati pitno vodo do zaselkov Bukovica.

HELENA SELAN
Mišji dol

Veseli me, da se je prisluhnilo želji po adaptaciji POŠ Primskovo in ureditvi igrišča. V Ješčah si bom prizadevala za dokončanje projekta rekonstrukcije ceste proti Temenici. Podpirala bom prizadevanja krajanov za asfaltiranje že odmerjenih cest.

FANI ILAR
Cerovica

Glavno skrb bom posvetila izgradnji pločnika v Cerovici. Poskrbeli pa bomo za urejena in varna avtobusna postajališča.

MARKO ROZINA
Jablanica

Zavzemal se bom za varnejši promet, predvsem skozi Jablaniško dolino ter izgradnjo pločnika in javne razsvetljave.

VINKO FEMC
Preska nad Kostrevnico

Prednostno se bom zavzemal za ureditev pokopališča in okolice na Libergu ter modernizacijo ceste Preska - Grmada.

2. VOLILNA ENOTA

		SLS - Slovenska ljudska stranka	zaporedna št. kandidata
--	--	---------------------------------	-------------------------

SREČKO VAVTAR
Šmartno

Ker nas poznate, da znamo 'streti marsikateri oreh' s pravilno pripravo, vestnim vodenjem in natančno izvedbo projektov, kot je npr. Litijska cesta, izgradnja pločnika in občinskega dvorišča na Staretovem trgu. Smo prava izbira za v bodoče.

MARJETA PRAŠNIKAR
Šmartno

Prvenstveno si bom prizadevala za nadaljevanje urejanja pešcem, kolesarjem in obiskovalcem prijaznejšega središča Šmartna ter ureditev infrastrukture za varno pot v šolo za vse otroke. Pomembno pa je spodbujanje trženja lokalno pridelane hrane in drugih izdelkov ter izraba naravnih danosti občine za razvoj turizma ter povečanje aktivnosti za širšo promocijo našega okolja.

DARKO VIDIC
Šmartno

Zavzemal se bom, da se zagotovi vse potrebno za čimprejšnjo izgradnjo novega vrtca. Ob tem pa tudi za postavitev igral na različnih območjih ter ureditev in posodobitev že obstoječe športne infrastrukture ter njene okolice. Prioriteto pa naj dobi tudi izgradnja novega gasilskega doma v Šmartnem ter ureditev igrišča in okolice na Sokolskem.

TEREZIJA ROZINA
Mala Kostrevnica

V Mali Kostrevnici je potrebna ureditev uvoza nad Bajernikom v novo naselje, rekonstrukcija priključka, izgradnja pločnika ter javne razsvetljave. Nujno pa je potrebna regulacija kostrevniškega potoka.

"V tem mandatu je svetniška skupina SLS - Slovenske ljudske stranke prispevala k razvoju občine s podporo projektom, ki so vidni na vseh področjih. Sodelovanje in razumevanje svetnikov pa je pomembno tudi vnaprej. Zato se veselim pripravljenosti in odprtosti za nadaljnje delo v občinskem svetu tudi v prihodnjem mandatu."

Rajko Meserko, župan

3. VOLILNA ENOTA

SLS - Slovenska ljudska stranka

zaporedna št.
kandidata

MARKO SLAPNIČAR
Zavrstnik

Preplastili smo cesto proti Sitarjercu, izvedli javno razsvetljavo na križišču, odmerili lokalni cesti....

Zato se bom tudi v prihodnje zavzemal za izgradnjo pločnika, javne razsvetljave, posodobitev gasilskega doma ter pridobitev prostora za rekreacijo.

EDITA ŽIŽEK
Grmače

Naselje Grmače potrebuje urejeno otroško igrišče, avtobusno postajališče in nadaljevanje projekta izgradnje pločnika proti podjetju Herz.

JANKO KONČAR
Koške Poljane

Gradi se cesta Račica-Koške Poljane, ki bo povezala našo občino z Ljubljano, nadaljevali bomo z gradnjo mrliške vežice v Veliki Štangi in obnovo voda Račica-Velika Štanga.

ALENKA OBOLNAR
Riharjevec

Zavzemala se bom za ureditev uvoza in mostu pri odcepu v Dom Tisje ter izgradnjo pešpoti od gostilne Krznar proti Domu Tisje.

JANEZ SIMONČIČ
Vintarjevec

Prednostna naloga bo ureditev uvoza iz regionalne ceste pri Krznarju in nadaljevanje preplastitve ceste proti Vintarjercu, ter ureditev javne razsvetljave z avtobusnim postajališčem.

Kako voliti?

Na glasovnici obkrožite številko liste **3** pred imenom liste in vpišite zaporedno številko kandidata!

Naročnik oglasa: SLS

Aktivnosti Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Darja Gorše

SPVCP Občine Šmartno pri Litiji se je v sodelovanju z OŠ Šmartno, vrtcem Ciciban in PP Litija pridružil akciji Evropski teden mobilnosti, katere slogan je bil – Združuj in učinkovito potuj.

V ta namen smo v ponedeljek, 17. 9. 2018, na parkirišču ob vrtcu izvedli program Kolesarček, ki najmlajše udeležence v prometu na igriv in njim razumljiv način seznanja s prometnimi znaki in prometnimi predpisi.

K sodelovanju smo povabili zavod za varnost v prometu. Sodelovali so z napravami Vidko, spretnostnim poligonom za kolesarje in tehnicami za prikaz naletne teže. Prireditev je bila namenjena najstarejšim otrokom vrtca Ciciban in učencem do 5. razreda osnovne šole.

Kot vsako leto pa so za varnost na naših šolskih poteh ob začetku šolskega leta poskrbeli člani društva upokojencev, ki so v jutranjih urah in ob koncu pouka spremljali učence osnovne šole.

Skozi celo leto SPVCP sodeluje v preventivnih akcijah (Bodi viden, bodi previden, Pasavček ...), opremlja šole in vrtece z brezrokavniki, odsevniki ali kresničkami in nakupi koles, omogoča izvedbo kolesarskih izpitov in podaja mnenja ob-

činskemu svetu o pobudah in pritožbah občanov. Vsako leto namenja kar nekaj sredstev za postavitev stacionarnih radarjev, katerih namen je umirjanje prometa.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Šmartno pri Litiji bo še naprej skrbel za preventivo in varnost najmlajših udeležencev v prometu, sodeloval in organiziral preventivne akcije in skrbel za razvijanje in uveljavljanje ukrepov za večjo varnost v cestnem prometu.

Poleg mnogih mojih aktivnosti v prvem planu odlagališče Rakovnik

Avtor članka: Boris Doblekar, poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije

Moj mandat poslanca v Državnem zboru je bil na začetku kar umirjen, vendar sem se vseskozi intenzivno pripravljaj, ker sem vedel, da se bo kaj kmalu začelo veliko dela, seveda, če ga vidiš. Ob tem, da sem član Komisije za narodnostni skupnosti, mi je v veliko veselje, da sem dobil mesto tudi v treh zelo pomembnih odborih Državnega zbora, ki pokrivajo pomembna ministrstva, od katerih si lahko v občini Šmartno pri Litiji veliko obetate. To so Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki pokriva kmetijsko ministrstvo, Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor, ki pokriva Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za okolje in prostor ter Odbor za zadeve Evropske unije, ki pokriva Službo vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, ki jo vodi minister brez resorja, pristojen za razvoj, strateške projekte in kohezijo.

Največ uspeha z mojimi rednimi aktivnostmi si obetam za boljši položaj male obrti in podjetništva, kmetijstva, posebej majhnih kmetij, boljše infrastrukture na podeželju, urejanju voda, predvsem, da se pristojnost urejanja hudournikov prenese na občinsko raven s sofinanciranjem države, sofinanciranje zaščite pred naravnimi ujmami, da občina pridobi znatno več EU sredstev, tudi za prometno infrastrukturo, česar do sedaj ni bilo, in veliko drugega, najbolj pa se še vedno zavzemam za končno ureditev ekološke bombe – odlagališča Rakovnik. Moje aktivnosti potekajo že dolgo, intenzivno od letošnje pomladi, zadevo sem preko naših EU poslancev spravil tudi na nivo Evropske komisije za okolje. Medtem sem postal poslanec in, ne boste verjeli, prejel celo odgovor s strani Ministrstva za okolje in prostor, od generalne direktorice Direktorata za okolje, ki ga v celoti posredujem, da boste videli, da se poleg sedaj rednega odvoza dogaja tudi marsikaj drugega, kar kaže na to, da se nisem trudil zaman:

Spoštovani g. Doblekar, najprej se opravičujem, ker s strani Direktorata za okolje do danes niste prejeli odgovora glede odlagališča Rakovnik. V nadaljevanju vam posredujem informacije oz. aktivnosti, ki smo jih kot ministrstvo izvedli:

1. Zaradi pridobitve relevantnih informacij in zaradi stanja na odlagališču odpadkov Rakovnik, je ministrstvo leta 2017 naročilo študijo in pridobilo Idejne zasnove za sanacijo odlagališča Rakovnik št. 6D-16118/2017, januar 2018 VAIRA d. o. o., ki je obravnavala dve variantni rešitvi, in sicer: 1) »Prilagoditev odlagališča predpisom o ravnanju z odpadki« in 2) »Odstranitev odlagališča«. Na podlagi citirane študije ministrstvo ugotavlja, da je prilagoditev odlagališča predpisom o ravnanju z odpadki z vidika tehničnih rešitev, ekonomske upravičenosti in okoljskih vidikov primernejša, saj bi njena izvedba po oceni ekspertov zanašala okoli 6 milijonov EUR za nujno potrebna sanacijska dela in okoli 98.000 EUR/leto

za čas obratovanja do prenehanja OVD oz. prenehanja naprave (do 30 let). Varianta »Odstranitev odlagališča« pa bi po ugotovitvah iz študije znašala okoli 57 milijonov EUR.

2. Družba Rakovnik d. o. o. in Republika Slovenija sta lastnici zemljišč. Zaradi tega sta tudi vsaka s svojim deležem lastnici naprave, ki je odlagališče odpadkov, saj je to objekt, ki je trajno spojen z zemljišči, na katerih leži. Odlagališče odpadkov mora imeti določenega upravljavca in obratovati na podlagi in v skladu s pravnomočnim OVD. MOP je v zaključni fazi pogovorov z družbo Rakovnik d. o. o. glede določitve upravljavca odlagališča. Dogovor glede tega pričakujemo do konca tega meseca.
3. Po tej dokončni odločitvi bo upravljavec na ARSO vložil vlogo za zaprtje odlagališča po 53. členu Uredbe o odlagališčih.
4. MOP od maja naprej zagotavlja reden odvoz izcednih voda. Od maja pa do konca septembra je bilo z odlagališča Rakovnik odpeljanih približno 1300 m³ izcednih vod.
5. MOP si prizadeva, da čim prej izbere upravljavca odlagališča in da se čim prej pričnejo izvajati sanacijska dela na odlagališču.

Poleg tega mi je novi minister za okolje in prostor g. Jure Leben obljubil, da bomo šli na moje povabilo skupaj na teren in se na lastne oči prepričali, v kakšnem stanju je to zanemarjeno odlagališče nevarnih odpadkov v nekoč neokrnjeni naravi v Rakovniku poleg Grmač. Do obiska pa intenzivno urejajo prenos zemljišča, poleg tega pa sem ga prosil še, naj ponovno preverijo ceno za odstranitev odlagališča, ki je sicer po moji skromni in laični oceni vendarle malce visoka!

Več o ostalih in mojih tekočih aktivnostih in rednem delu pa v naslednji številki Krajevni novic.

Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

Avtorica članka: Andreja Leskovšek

Na zadnji seji občinskega sveta je bil sprejet tudi Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini Šmartno pri Litiji.

Odlok upošteva vso veljavno področno zakonodajo ter je usklajen z Ministrstvom za okolje in prostor. Odlok prinaša znižanje vrednosti točke za cca 20 %. Predvsem je bilo vodilo pri pripravi odloka, da odlok med seboj čim bolj enakomerno obremeni nezazidana stavbna zemljišča in primerljive objekte glede na namen. Za nezazidana stavbna zemljišča se korekcijski faktor povečuje z namenom vzpostavitve aktivne zemljiške politike. Odlok še vedno ohranja razdelitev na tri območja, manjše spremembe so v okviru točkovanja komunalne opremljenosti, prav tako pa ohranja zakonsko dopustne oprostitve NUSZ.

Gradnja mrliške vežice v Veliki Štangi

Avtor članka: Občina Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji je v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja za mrliško vežico v naselju Velika Štanga.

V letošnjem letu je planirana izvedba javnega naročila za izvedbo del in ob ustrezni ponudbi (v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu) ter pridobitvi gradbenega dovoljenja pričetek z deli. Ocenjena vrednost javnega naročila je 119.000,00 € (brez DDV).

Investicije na področju oskrbe z vodo v občini Šmartno pri Litiji v letu 2018

Tanja Kepa Ferlan

Občina Šmartno pri Litiji in upravljavec javnih vodovodov KSP Litija d. o. o. sta v letu 2018 izvedla naslednje investicije in investicijsko-vzdrževalna dela v skupni vrednosti cca 76.000 €:

- **Vodovod Kostrevnica–Obla Gorica:** vgradnja 2 novih hidrantov (Preska nad Kostrevnico 20a, Ježni Vrh 6a), izvedba cevovoda cca 130 m in vgradnja novega hidranta v Lupinici 5b

- **Vodovod Šmartno:** izvedba sekundarnega cevovoda Stareto v trg 6–8 in postavitev hidranta, prestavitev sekundarnega cevovoda Herz - Kovina

- **Vodovod Primskovo:** izvedba sekundarnega cevovoda v naselju Sevno v skupni dolžini 260 m (od objekta Sev-

no 39a do objekta Sevno 6), izvedba sekundarnega cevovoda v naselju Sevno od Sevno 55 do Sevno 61 z vgradnjo novega nadzemnega hidranta (dobava in montaža materiala), izvedba vgradnje PVC okna – pregrade med vodno celico in armaturno komoro v vodohranu

- **Vodovod Leskovica–Vrata:** izvedba vgradnje PVC okna – pregrade med vodno celico in armaturno komoro v vodohranu
- **Vodovod Grilovec:** vgradnja nove dezinfekcijske naprave za zajetje Martin potok
- **Vodovod Gradiške Laze–Spodnja Jablanica:** izvedba obnove sekundarnega cevovoda Spodnja Jablanica 5–2E, izvedba črpališča za dvig tlaka v omrežju v Gradiških Lazah (26, 27, 28, 33, 34)

V letu 2018 je bila zaključena tudi izvedba povezave vodovoda Litija–Šmartno do naselja Zavrstnik in pridobljeno gradbeno dovoljenje za gradnjo vodovoda Vinji Vrh.

Projekt RENE – hitra širokopasovna infrastruktura na podeželju

Avtor članka: Občina Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji se je vključila v projekt RENE (RUral NEtwork – hitra širokopasovna infrastruktura na podeželju).

Poslanstvo projekta je zagotavljanje, da bodo imela podeželska (komercialno nezanimiva) območja v Sloveniji podobne/enake ekonomske in družbene razvojne možnosti kot urbana središča, cilj projekta pa zagotoviti hitri internet vsem uporabnikom na ruralnih področjih v Sloveniji.

Projekt je v fazi projektiranja, pridobivanja soglasij in služnosti. RENE – SI bo/naj bi v občini Šmartno pri Litiji v 27 naseljih zgradil 1041 priključkov.

Občina na spletni strani (<https://smartno-litija.si/>) objavlja obvestila v povezavi z napredovanjem projekta.

Z naročanjem priključkov se bo pričelo v roku 2–3 mesecev pred začetkom gradnje, za kar bo poskrbelo podjetje Eurocon d. o. o.

Občani, ki se bodo odločili za priključitev, bodo s podjetjem RuNE-SI d. o. o. sklenili pogodbo in plačali priključnino (150,00 €).

Ob 25 % interesu v posameznem naselju oz. območju se bo pričela gradnja priključkov do končnih uporabnikov.

Na portalu (www.ruralnetwork.eu) so na voljo celovite informacije v zvezi s širokopasovnim omrežjem RENE.

Dodatne informacije in kontaktne osebe:

- RENE podpora strankam: rune-si@ruralnetwork.eu (05 937 77 72),
- Podjetje Eurocon: dominik.salamon@ruralnetwork.eu, marko.salamon@ruralnetwork.eu.

Z delovanjem je začela nova glasbena šola

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

V naši občini deluje veliko društev in ustanov, ki skrbijo za izobraževanje, druženje in duhovno rast svojih članov. V prejšnji številki Krajevnih novic smo lahko prebrali, da z delom začena nova glasbena šola, zato smo nemudoma izkoristili priložnost in k pogovoru povabili njenega vodjo, g. Štefana Kokalja.

Štefan, lepo pozdravljeni. Za začetek bi vas prosil, da se za vse, ki vas še ne poznajo, na kratko predstavite.

Sem Štefan Kokalj in prihajam z obrobja občine Litija, ki meji na občino Šmartno. Najprej sem hodil v osnovno šolo v Litiji, zadnji dve leti osnovne šole pa sem dokončal v Šmartnem. Izobraževanje sem nadaljeval na Vegovi srednji šoli, smer elektrotehnika, dokončal pa sem še višjo šolo za telekomunikacije. Po končanem študiju sem se zaposlil na Slovenskih železnicah v službi za infrastrukturo, na oddelku za telekomunikacije.

Štefan Kokalj

Vaše življenje je v veliki meri zaznamovano tudi z glasbo. Kakšni so bili vaši začetki? Kdo vas je navdušil in kdo je bil vaš največji vzornik?

Tako je, moje življenje se veliko vrti okoli glasbe, z njo se ukvarjam že približno deset let. Začetkov se še zelo dobro spomnim. Kitaro sem prvič v rokah držal na pripravljalnem vikendu za animatorje oratorija v Šmartnem. Z avtobusom smo se peljali v Bohinj in med vožnjo smo si

krajšali čas s petjem ob zvokih kitare. Med premorom je kitara počivala na sedežu in dobro se spomnim trenutka, ko sem jo pogledal in je v meni zrasla velika želja po tem, da bi jo vzel v roke in zaigral. Prijel sem jo in zabrenkal po njej. Nato je prišla do mene prijateljica Tina in mi z veseljem pokazala nekaj osnovnih prijemov za igranje. Med vikendom mi je nekaj znanja podala tudi prijateljica Anja in zaigral sem svojo prvo pesem na kitari, Pozitiv vabrejšan od Zablujene generacije. Ko sem prišel domov, sem doma veselo oznanil, da bi si rad kupil kitaro. Najprej sem bil deležen začudenih pogledov, čez čas pa so videli, da ta želja ni bila le muha enodnevnica. Prvo kitaro sem dobil v dar od moje babice, bila je črna akustična kitara znamke Fender. Začel sem vaditi in igrati na oratorijih, skavtskih taborih in ob druženjih s prijatelji. Po nekaj letih igranja me je Miha Medvešek povabil v skupino Artenigma, v kateri sem nekaj let igral in z njimi nastopal na majhnih in tudi velikih odrih po celi Sloveniji. Moje znanje kitare je na nov nivo postavil Matej Mršnik, ki je uveljavljen med najboljšimi kitaristi pri nas, igral je pri Big Foot Mami, skupini Laibach, na nastopih je spremljal tudi Neisho, Tinkaro Kovač in druge znane glasbenike. Matej me je spoznal tudi s skupino Flirt, v kateri trenutno igram. Posebnih vzornikov nimam, pri vsakem izvajalcu najdem nekaj, kar mi je všeč, in se iz tega poskušam naučiti tudi kaj novega.

V letošnjem letu ste ustanovili tudi glasbeno šolo. Nam lahko zaupate, od kod ideja za ta korak in kakšni so vaši cilji z glasbeno šolo v prihodnosti?

S poučevanjem sem začel približno štiri leta nazaj, najprej ljubiteljsko, z letošnjim letom pa tudi bolj profesionalno. Ustanovitev glasbene šole je bila neke vrste nadgradnja moje ljubezni do poučevanja. Prvič sem kitaro učil na željo prijatelja Davida, ki me je priporočil svojemu sorodniku, ki je imel željo po igranju kitare, vendar David zaradi pomanjkanja časa ni utegnil učiti in je kot mentorja izbral mene. Poučevanje kitare me zelo veseli in ugotovil sem, da v naših koncih (Šmartno, Litija, Vače in drugi kraji v bližini) ni velike ponudbe glasbenih šol, v katerih bi se vsi, ki to želijo, lahko naučili igrati na kakšen instrument na način, ki je drugačen od klasičnih glasbenih šol, torej bolj usmerjen v igranje pesmi, ki jih ljudje radi poslušajo, popevk, rocka, narodnozabavne in ljudske glasbe in manj klasične glasbene teorije. Počasi me je vedno več ljudi spraševalo, ali bi jih naučil igrati kitaro, in to je pripeljalo do ustanovitve glasbene šole, v kateri pa mi pomagajo tudi drugi mladi in dobro usposobljeni mentorji, ki prisluhnejo željam učencev in na podlagi njihovih sposobnosti skupaj ustvarjajo učni program, razširili pa smo tudi seznam instrumentov, tako da

**Glasbena šola
KOKALJ**

poleg kitare nudimo tudi poučevanje bobnov, diatonične harmonike, ukulele, trobente in petja, še vedno pa se trudimo ponudbo razširiti tudi z drugimi glasbili. Poleg učnih ur pa načrtujemo tudi snemanje priredb znanih pesmi v profesionalnem studiu ter pester spremljevalni program z nastopi in koncerti, na katerih se nam bodo pridružili znani izvajalci.

Kakšen je vaš pogled na trenutno stanje in odnos države in tudi občine do manjših zasebnih podjetnikov?

Glasbeno šolo imam vpisano pod popoldanski s. p. približno pol leta in vidim, da stroški delovanja nikakor niso majhni, še višji pa so za tiste, ki imajo s. p. kot glavno dejavnost. Prispevki in davki so visoki, kar mnoge odvrne od tega, da bi tudi sami odprli dopolnilno dejavnost. Menim, da bi država z znižanjem stroškov delovanja in z nekaj spodbudami pomagala mnogim, da bi lažje uspeli s svojimi idejami, in s tem pomagala tudi pri zmanjševanju brezposelnosti, saj veliko podjetij zaradi visokih stroškov po manj kot letu delovanja zapre svojo dejavnost. Kar se tiče šmarske in litijske občine pa moram izreči pohvale, saj so moj projekt res dobro podprli, prav tako tudi šole, ki mi pri tem veliko pomagajo na več načinov, tudi z ugodnimi najemninami za prostore in s pripravljenostjo za sodelovanje naših učencev na šolskih prireditvah.

Trendi v glasbi se v zadnjih letih hitro in močno spreminjajo. Kakšno je vaše mnenje glede ponudbe in povpraševanja pri izvajalcih ter kako na splošno ocenjujete kvaliteto sodobne glasbe?

Tako je, trendi se v teh časih res hitro spreminjajo. Pesem, ki je stara dve leti, je že pogosto zastarela, kar včasih ni bil tako pogost pojav, ko se je tedanja popularna glasba na radijskih postajah vrtela še desetletja po svojem nastanku. V Sloveniji je kljub močnim vplivom tuje glasbe še vedno zelo popularna narodnozabavna glasba, ki pa ji sodobni izvajalci pogosto dodajajo tudi elemente drugih glasbenih zvrsti. Po takšni glasbi je največ povpraševanja in posledično tudi največ ponudbe. Jaz se bolj gibljam v pop in rock zvrsteh, ampak poznam tudi mnogo ansamblov, ki imajo dva ali tri hite, po

katerih so znani in na podlagi tega dobivajo ponudbe za nastope na javnih in privatnih zabavah, kjer pa vseeno igrajo večinoma priredbe pesmi drugih izvajalcev, manjkajo pa nove, avtorske skladbe. Za pop in rock sceno so bili že boljši časi, ampak tudi ta glasba se razvija naprej. Glede kvalitete bi rekel tako, da ponudbo ustvari predvsem povpraševanje, in soditi, kdo je kvaliteten in kdo ni, je težko oziroma je več kriterijev, po katerih lahko izbiramo. Lahko se osredotočimo na število ogledov na socialnih omrežjih, na število nastopov, na honorar za koncert ali kakšen drug kriterij. Sam pri izvajalcih najbolj opazim to, ali nekdo igra zaradi lastnega veselja in užitka v glasbi ali so njegovi motivi bolj finančno naravnani. Izvajalcev, ki delajo glasbo s srcem, je veliko, ampak po mojem mnenju niso vedno tako prepoznavni, najdemo jih pa v veliko različnih zvrsteh, še posebno v jazzu in ostalih malo manj poslušanih vrstah glasbe. Sodobni izvajalci so pogosto bolj tržno naravnani, sploh če jim je to primarna dejavnost, ki jim prinaša kruh, vendar tudi takšni očitno nekaj delajo prav, da iz-

stopajo med tako množico ponudbe. Pri poučevanju se še bolj poglobim v same pesmi, kot samo pri poslušanju, in takrat še bolj vidim, kaj nekatere izvajalce dela posebne, drugačne od večine, kar je zame tudi eden od pokazateljev kvalitete.

Se vam zdi, da v trenutnih šolskih načrtih glasbi namenjamo dovolj pozornosti in da se posvečamo pravim zvrstem glasbe?

Moja izkušnja pouka glasbe v osnovni šoli je zelo pozitivna predvsem po zaslugi naše učiteljice Selme Gradišek, ki je ure vedno oblikovala tako, da so bile poučne in zanimive hkrati. Ko sedaj gledam nazaj, vidim, da je šolski načrt glasbe na trenutke preveč suhoparen in zastarel. Prav je, da spoznavamo glasbo in njene pisce, ki so ustvarjali v preteklih stoletjih, premalo pa je poudarka na sodobnejši glasbi, ki nas obkroža sedaj. Otrok ne zanima preveč, kdo je napisal kakšno skladbo v 15. stoletju, in to na pamet naučeno snov tudi hitro pozabijo, bolje bi bilo, da bi se več poudarka naredilo pri modernejši glasbi in na njenem razumevanju, ker se z njo tudi vsakodnevno srečujejo. Seveda tudi so-

dobna glasba nosi elemente iz preteklosti, ampak bi skozi povezovanje stare in nove glasbe učenju dali večji smisel in otroci bi si to tudi lažje zapomnili in pridobljeno znanje bolje cenili. Premalo je poudarka predvsem na ustvarjalnosti učencev, da bi tudi sami napisali in izvajali skladbe in s tem bolje spoznali vse korake pri nastanku skladbe in razvijali svoje talente. Pri naših učencih vidim, da jih ravno igranje še bolj poveže z glasbo in jo s tem tudi bolje razumejo ter da z veseljem odkrivajo nove zvrsti, ki jih morda prej niso zanimale.

Imate za konec še kakšno misel za naše bralce?

Vsem bralcem Krajevne novice bi položil na srce, da nikoli ni prepozno, da ugotovite, kaj vas zares veseli in temu sledite, tudi če ste že starejši in imate morda družino. Vsaka takšna stvar zahteva pogum, vztrajnost in odrekanja, ampak ko temu začneš slediti, se ti odprejo čisto nove poti in poglavja v življenju, ki prinesejo veliko pozitivnih vplivov na vaše življenje. **Štefan, hvala za pogovor. Uredništvo vam želi še veliko uspeha in užitkov v dobri glasbi.**

Projekt Policist Leon svetuje

Avtorica članka: Jožica Žurga

Preventivni projekt Policist Leon svetuje, pri katerem sodeluje tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, deluje od leta 2008 in je namenjen učencem petega razreda.

Učence OŠ Šmartno je obiskal policist Andrej Hrup s Policijske postaje Litija in jih s pomočjo delovnih zvezkov, ki so jih dobili učenci, opozoril na nevarnosti, s katerimi se lahko srečujejo v vsakdanjem življenju, in jih poučil o samozaščitnem oziroma preventivnem

ravnanju. Učenci so pri pogovoru aktivno sodelovali, na koncu pa so bili nekateri prijetno presenečeni, saj bodo za aktivnost nagrajeni z obiskom policijske postaje in za en dan postali policisti.

Po pogovoru so povedali:

Veliko sem se danes naučila in nekatere stvari bom sedaj delala drugače.

Od zdaj naprej se bom pravilno pripenjala. Če zločinec tako hoče, mora policist umreti,

da drug človek ostane živ.

Od neznancev ne bom ničesar jemal.

Potrudil se bom, da ne bom delal grdih stvari.

Naučila sem se, kako moram ravnati, če ugotovim, da je nekdo vlomil.

Mislim, da je delo policista zanimivo in premalo cenjeno.

Obisk policista mi je bil všeč. Ne želim postati policistka, ker je delo nevarno.

Roza oktober

Avtor prispevka: Gimnazija Litija

Tudi letos smo se na Gimnaziji Litija pridružili projektu Roza oktober. Dijaki in profesorji so s pletenjem roza šala opozarjali na pomembnost preventive pri odkrivanju raka dojk.

Oktober v šoli

Avtorica članka: Vanja Adamlje

V oktobru je bilo dogajanje na šoli zelo pestro:

- Sončni prvi četrtek v mesecu so učenci 1. a cel dan namenili spoznavanju gozda. Najprej so v šoli prisluhnili jesenski pravlji, po malici pa so se odpravili raziskovat gozd.
- V petek, 5. 10., smo na matični šoli za učence četrtih in petih razredov izvedli program osveščanja in preventive. Različnost je zakon. Učence so obiskali predstavniki Društva paraplegikov ljubljanske regije.
- Tudi v letošnjem letu smo se pridružili Dnevom evropske kulturne dediščine, tokrat pod geslom Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost. Osmošolci, ki so že v lanskem šolskem letu raziskovali življenje svojih družin v preteklosti, so pripravili zanimivo razstavo starih predmetov. Pripravili so tudi odlično vodenje po razstavi za učence naše šole, razstavo pa si je ogledala tudi skupina vrtčevskih otrok.
- Učenci 8. in 9. razreda so na prvem letošnjem kulturnem dnevu obiskali dve kulturni ustanovi v Ljubljani. V Cankarjevem domu so prisluhnili simfonični matineji, na kateri so se na zanimiv in domiselni način predstavila tolkala v orkestru. V Mestnem muzeju pa so si ogledali razstavo ob 100-letnici smrti Ivana Cankarja. Vodiča sta jih s pomočjo izbranega dokumentarnega gradiva
- popeljala skozi razgibano Cankarjevo življenjsko in umetniško pot.
- V petek, 12. 10. 2018, so imeli učenci podaljšane bivanja kostanjev piknik, ki je postal že kar tradicionalen. Uživali so na soncu, ustvarjali, se sprostil ob različnih športnih igrah. Najbolj pa jim je seveda teknil pečen kostanj. Preživeli so zelo lepo popoldne. Zahvaljujejo se vsem, ki so jim priskočili na pomoč: prostovoljec, litjskim gasilcem ter g. Trotovske, g. Hostniku in g. Goršku, ki so poskrbeli za to, da je bil kostanj dobro pečen.
- Vsako leto 16. oktobra obeležujemo svetovni dan hrane, ki letos poteka pod geslom *Naša dela so naša prihodnost*. Glavni namen tega dne je opozarjanje na dejstvo, da v svetu živi veliko ljudi, ki trpijo za pomanjkanjem hrane. Ker sta bila letošnje poletje in jesen zelo radodarna s sadjem, so se devetošolci odločili, da bodo na ta dan učence in učitelje presenetili na poseben način. Med glavnim odmorom so pripravili degustacijo različnih vrst domačega soka (jabolčnega, bezgovega, malinovega ...), na domač kruh, tudi bananin, pa so namazali odlične, doma pripravljene marmelade (jagodno, breskovo, slivovo, robidovo, hruškovo, kosmuljino, drnuljino ...). Da doma pridelana hrana ni le zdrava, pač pa tudi nadvse okusna, so dokazovali zadovoljni izrazi vseh, ki so z dobrotami pocrkljali svoje želodčke.
- V torek, 16. 10., je v LILA ateljeju v Kulturnem centru Litija potekala že osma Likovna ustvarjalnica mladih. Ustvarjalnico vsako leto v oktobru, ko poteka tudi teden otroka, organizira Društvo Lila. Ker je letošnji teden otroka osredotočen na prosti čas otrok, so mladi

ustvarjalci s svojimi umetninami upodobili prosti čas. Slike bodo razstavljene na samostojni razstavi v Mladinskem centru Litija, kasneje pa bodo razstavo gostile tudi vse sodelujoče šole. Na likovni ustvarjalnici so sodelovali mladi umetniki iz osnovnih šol Gradec, Litija, Šmartno, Podružnice s prilagojenim programom Litija in Gimnazije Litija. Našo šolo so zastopale Jona, Saša, Liza Marija in Nika.

- V mesecu oktobru so prostovoljci dvakrat obiskali starejše občane v Domu Tisje. Prvič smo ličkali koruzo, drugič pa sodelovali na kostanjevem pikniku.
- V okviru tehniškega dneva z naslovom Varna raba interneta so učenci 8. razreda na delavnici Moč besed razmišljali in ustvarjali na temo kulture spletnega komuniciranja. Ugotavljali so, da sta sovrastni govor in spletno nadlegovanje med mladimi danes resna problema. Le ozaveščanje in vzgoja za strpnost bosta pripeljala do tega, da bomo zaživel v družbi odgovornega medsebojnega dialoga.
- Učenci 6. in 7. razreda so si v torek ogledali simfonično matinejo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Filharmoniki so jih popeljali v fantazijski svet filmske glasbe, dogodek pa je povezoval duhoviti Boštjan Gorenc – Pižama. Sledil je še zanimiv ogled ljubljanske operne hiše, kjer so si učenci lahko ogledali tudi prostore, kamor noga »običajnega obiskovalca« navadno ne zaide (oder, zaodre). Sončno dopoldne je v kulturnem vzdušju hitro minilo.
- V okviru preventivnega projekta Policist Leon svetuje je naše petošolce obiskal gospod Andrej Hrup, policist s Policijske postaje Litija.

Pri palčkih ...

Avtorica članka: Petra Juvan

Tretjega septembra je bil slovesno odprt nov oddelek vrtca Ciciban. Palčki, kot smo poimenovali novo skupino, sestavlja devetnajst otrok. Z zaprtjem oddelka Mravljice, v prostorih OŠ Šmartno, nam je družina Povše, ki že osmo leto sodeluje z vrtcem, ponovno odstopila prostor v njihovi hiši. Tako so otroci skupine Škratki dobili nove prijatelje.

V skupini so otroci, stari od dveh do štirih let. Igralnica je velika in svetla, v njej je dovolj prostora za igro, rajanje in ustvarjanje. Z otroki radi zahajamo na bližnji travnik in gozd, ki nam ponuja neomejene možnosti za gibanje in raziskovanje. Otroci in vzgojiteljice oddelkov Škratki in Palčki se radi tudi podružimo. Na prvi jesenski dan nas je tako gospa Jesen prosila za pomoč pri barvanju listov v jesenske barve. Vzgojiteljice smo za otroke pripravile lutkovno predstavo, sedaj pa že raziskujemo buče in druge jesenske pridelke. Verjamemo, da nas v oddelku Palčki čaka še veliko prijetnih in razigranih dogodivščin. Se pa na tem mestu vse zaposlene vrtca Ciciban zahvaljujemo Občini Šmartno pri Litiji, ki nam je izkazala tako potrebno zaupanje kot tudi finančno podporo.

Zdrav duh v zdravem telesu

Avtorici članka: Polona Marolt in Mojca Dragar

Da je gibanje pomembno za našo duhovno in telesno rast, potrjuje tudi staro, a ne obrabljeno geslo »Zdrav duh v zdravem telesu«. Slednjega se dobro zavedamo tudi v vrtcu Ciciban, v katerem smo mesec OKTOBER ali po izvirnem slovenskem poimenovanju VINOTOK, ko se »giblje tudi vino«, izbrali za mesec splošnega gibalnega udejstvovanja.

Tako smo že v začetku meseca pod motom »Začni mlad, tekmuji pošteno« sodelovali pri dobrotelndem projektu, pri katerem so se naši otroci udeležili množičnega teka. Po uvodnem ogrevanju ob dobri glasbi in v še boljši družbi so se urnih nog in v zdravem tekmovalnem duhu

pognali čez štartno črto ter jo ob glasnih spodbudah številnih tako mladih kot starih navijačev kot ciljno kmalu tudi prečkali. Mladim tekačem je bilo naklonjeno tudi vreme, ki jih je še dodatno motiviralo, da so uspešno pritekli v cilj.

Kako velikega pomena je preventivna vzgoja glede cestnega prometa za naše najmlajše, smo ponovno spoznali s programom »Kolesarčki«, pri katerem so bili otroci tokrat postavljeni tako v vlogo voznika in posrednega doživljanja dogodkov, kot jih opažajo in zaznavajo pravi vozniki v cestnem prometu, kot tudi pešca, ki mora za svojo varnost dobro poznati številne pasti prometnega cestišča. Ne nazadnje je bila kot sicer večkrat izpostavljena, a na žalost še vedno premalo utrjena dosledna uporaba čelade.

Z zares naklonjenim jesenskim vremenom polni so oktobrski dnevi nazadnje poskrbeli za še eno gibanja polno skupno popoldne, ko so bile v Tednu otroka v Dvorani Pungrt organizirane Igre brez meja. Svoje gibalne

spretnosti so otroci skupaj s svojimi starši preizkusili na kar dvanajstih postajah in med drugim skakali na trampolinu, plezali po letveniku in skozi obroče, ciljali v tarčo in na koš, hodili po debeli vrvi ter se urili v spretnostih z žogo in padalom. Rdečih lic in zadovoljnega duha – za katerega je v zaključku poskrbela tudi masaža ob mirni glasbi – so otroci vtisnili nepozaben pečat še enim Igram brez meja, mi pa jim ob tem želimo »Nikoli ni prepozno, da si zadate nov cilj ali sanjate nove sanje«.

Gasilska vaja v Zavrstniku

Avtor članka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani, bralke in bralci tega članka!

Zapisano sem naslovil z gasilsko vajo, vendar ne morem, da ne bi pred bistvom naslova tega članka omenil še nekaj drugih dogodkov iz Zavrstnika.

Dogodki, ki predstavljajo gibalno dogajanje v naši vasi, so bolj ali manj povezani z gasilstvom. Tako, nastopil je mesec oktober in ta mesec leta je mesec požarne varnosti. Mesec, v katerem prostovoljni gasilci še nekoliko več svojih aktivnosti usmerimo v naše osnovno poslanstvo – gasilstvo.

Tako je bilo oz. je tudi v Zavrstniku. Mesec se je začel z gasilskim tekmovanjem naše zveze. Sam dogodek se je odvil v organizaciji javorških gasilcev na Javorju. Naše društvo so zastopale štiri ekipe: pionirji, člani A in B ter veterani. Pionirji in člani B niso posegli po najvišjih mestih, so pa zato člani A zasedli drugo mesto. Da ne bi bili slabši, so naši veterani na tokratnem tekmovanju zmagali. Spoštovani kolegi, iskrene čestitke. Ker delo ne počiva in potrebujemo prostor za naše GVM vozilo, smo se medsebojno dogovorili in žal, ker ni šlo drugače, izkoristili nedeljsko dopoldne in uredili prostor na dvorišču Hercogovih, kjer bo naše vozilo parkirano. Kot sem že omenil, so nam Hercogovi brezplačno odstopili del svojega dvorišča, ki ga bomo oz. smo ga deloma že s prostovoljnimi delom uredili.

Meglena oktobrska jutra niso bila najprijetnejša, nas pa je zato več dni zaporedoma razvajalo prijetno popoldansko jesensko

sonce. Ker je bila jesen tudi bogata s svojim plodovi, so naši mentorji za mlade gasilce pripravili kosanje piknik. Naši mladi gasilci so tako sončno popoldne druge oktobrske nedelje izkoristili za prijetno druženje in luščenje sveže pečene kosanja.

No, pa mi je uspelo priti do bistva naslova tega članka. Naše društvo je na osnovi napisanega elaborata gasilske vaje, ki ga je prispeval naš poveljnik, v četrtem tednu tega oktobra izvedlo meddruštveno gasilsko vajo. Na vajo smo povabili tudi tri sosednja društva. Z vajo se je predvsem preizkusilo, kako poteka »štabno« vodenje vaje, naše društvo pa je na podlagi vaje ocenilo, koliko časa smo pridobili na intervenciji, ker smo lahko ukrepali z dvema gasilskima voziloma. Ocene doprinosi z dodatnim t. i. GVM-1 vozilom so bile pravilne, še več, izkazalo se je, da smo z dodatnim vozilom pridobili celo do 10 minut intervencijskega časa. Ta čas se izkazuje predvsem v tem, da GVM-1 vozilo lahko posreduje neposredno in že z ekipo

prvih posredovalcev, medtem ko GVM-1 z drugim valom posredovalcev neodvisno ukrepa pri postavitvi tlačno sesalnega voda, če je ta seveda potreben. Tako z gasilskimi vajami preizkušamo našo pripravljenost, opremo in predvsem sposobnost komuniciranja preko radijskih zvez. Dobra organizacija in medsebojna usklajenost v primeru resničnega požara zelo veliko pomenijo. Ko zagori, štejejo sekunde, zelo dobro organizirani gasilci pa postopek gašenja in vsega, kar spada zraven, opravijo po natančnih navodilih.

Tako, tudi letošnji mesec požarne varnosti se izteka in kot vsako leto upamo, da smo ga izkoristili in naredili vse tisto, kar smo si želeli. Še kaj več o dogodkih lahko izveste tudi na naši spletni in FB-profilu. Tudi tokrat bom izkoristil, da se vam vsem, tako članicam in članom kot tudi podpornikom PGD Zavrstnik, zahvalim za vaš čas, delo, prispevke in vse drugo, s čimer ste pomagali, da smo in bomo ...

HVALA IN NA POMOČ!

Kliše klub

Avtorica članka: Manca Planinšek

Oktobra je od 12. do 26. potekal Kulturni šok 2018. Sestavljal ga je niz šestih kulturno obarvanih dogodkov.

Prvi je bil večer poezije 12. 10., na katerem ste lahko delili svoje izdelke ali pa zaplavali v domišljijske svetove ostalih. Nadaljevali smo že takoj naslednji dan, 13. 10., in sicer z ogledom kratkega filma *Mama*, ki je nastal pod režiserskim vodstvom Anžeta Grčarja, z Urško Pavlovič v glavni vlogi, in prikazuje trenutke

Jazz večer

Grbinasti poligon (pump track) v Šmartnem

Avtorici članka: Renata Ceglar, Ana Celestina

Med pogovori s starši iz naše občine je moč opaziti, da pogrešajo površine, namenjene predvsem otrokom za vožnjo s kolesom, sprehajalne poti in kraje, kjer bi se lahko izognili motornemu prometu in se varno peljali s kolesom, poganjalcem, skirojem, rolko, rolerji in kotalkami.

V Šmartnem bi potrebovali prostor, kjer bi se otroci lahko varno učili vožnje in spretnosti na kolesih in preživljali prosti čas v gibanju na prostem. Dvorišča stanovanjskih hiš so premajhna in hitro mejijo na cesto. Šolsko igrišče je eden takšnih kotičkov, kjer se otroci radi vozijo in družijo, vendar je prvenstveno namenjen skupinskim igram z žogo in šolskim dejavnostim, zato se morajo takrat otroci na kolesih umakniti.

Tudi v sosednjih občinah je že možno opaziti vozne parke, krožne grbinaste poligone z zavoji, ki so namenjeni izključno vožnji s kolesi, poganjanci, skiroji, rolkami in rolerji. V tujini so znani pod imenom pump track, saj se za gibanje na teh progah telo premika gor in dol kot pri pumpanju in se ne uporablja moči za odpravljanje in vrtenje pedalov. So različnih velikosti in dolžin, zelo različno razvejani in kucljasti. Večinoma so to zavarovane asfaltirane proge, ki ne zavzemajo velikih površin, ne potrebujejo ob sebi posebne infrastrukture in ni praktično nikakršnih stroškov za njihovo vzdrževanje. Nekatere proge pa imajo v bližini spremljajoče objekte in proge, kot so fitnes naprave na prostem, otroška igrala, rolkarska steza, čistilna naprava, učna sprehajalna pot, zeliščni vrt ...

Nekaj prednosti, ki jih poligon prinaša:

- druženje in rekreacija prebivalstva Šmartnega vseh starosti na prostem, socializacija otrok,
- razvijanje koordinacije, motorike, 3D predstavnosti prostora, učenje spretnostne vožnje, možnost za fizično intenzivno vadbo vrhunskih kolesarjev,
- atrakcija in turistična ponudba za druge obiskovalce našega kraja, tekme v pump spustih,

iz življenja ženske – matere, žene, delavke – postavljen v okolje delavske družine. 19. 10. ste z nami lahko uživali v sproščenem jazz večeru v Art Caffeu z Magratejo in glasbeno skupino KGBL, 20. 10. pa na predstavi dramskega igralca in voditelja oddaje *Male sive celice* Nika Škrleca – Naj gre vse v Π. V predstavi je odigral domišljijjski svet, ki se skriva za njegovimi številkami, in poskušal združiti svet matematike, števil, domišljije in gledališča v dinamično in igrivo celoto domišljijjskega absurdnega sveta, v katerem je vse mogoče. 19. 10. smo že tradicionalno sodelovali z Rdečim križem Litija pri krvodajalski akciji za študente z naslovom «Častim ½ litra!». 26. 10. smo Kulturni šok zaključili s še zadnjim dogodkom, in sicer fotografsko razstavo π, ki je potekala na gradu Bogenšperk. S kritiko mladega uma so mladi avtorji skozi medij fotografije poskusili zajeti problematiko prostora Litije in Šmartnega pri Litiji, ki se – tako kot število π – odpira v neskončnost, tako kot jo doživljajo sami. 27. 10. je potekal Klišev Wake Up Halloween 2018, ki se je odvijal v Dvorani Pungrt, 3. novembra pa smo na terasi našega kluba priredili kostanjev piknik, na katerem smo se poleg kostanja posladkali tudi s kuhanim vinom.

Vsi, ki imate nove, atraktivne ideje ali pa si le želite druženja, ste vabljeni vsak prvi četrtek v mesecu, ob 19.00, na mesečne seje kluba! Z nami ostajajo stalne ugodnosti: ugodno fotokopiranje, fitnes, pro jumping, Lamfit bootcamp in odbojka. Ceneje se lahko včlanite v Knjižnico Litija, v Optiki Manja pa dobite poseben kliš popust! Še vedno nudimo tudi inštrukcije angleščine, slovenščine, matematike in nemščine. Da česa ne zamudiš, redno spremljaj našo facebook, spletno ali instagram stran!

- relativno majhna površina prostora, nizki stroški postavitve in vzdrževanja proge,
- dejavnost, ki bi lahko povezovala ljudi vseh starosti, in izhodišče za različne športne in tudi kulturne dejavnosti,
- povečana komunikacija, sodelovanje med ljudmi v občini in povezovanje s sosednjimi občinami.

Ob morebitni uresničitvi ideje in iskanju lokacijske možnosti za umestitev proge v prostor je ena izmed idej tudi uporaba degradiranih področij, npr. v okolici bivše tovarne usnja oziroma manj kakovostna zemljišča ob reki Reki, kjer ne bi bilo dodatnega krčenja zelenih površin in obremenitve za okolje, ampak bi s progo prostor osvežili, ozelenili ter obogatili. Primeren bi bil tudi prostor ob že izdelanem parkirišču, saj je dostopnost proge zaželeno.

Prav gotovo bodo številne družine z otroki toplo pozdravile takšen tip proge ali kakršnokoli drugo novo površino v Šmartnem, namenjeno prometu na mišični pogon. Velika pripravljenost je tudi s strani otrok in odraslih, da po svojih močeh pomagajo pri postavitvi proge. Vendar le ideja in želja po sodelovanju in skupnemu ustvarjanju ni dovolj, potrebna je odzivnost in podpora vseh zainteresiranih – lokalne skupnosti in občine, zato upamo na pozitivne odzive vseh in uresničitev tega projekta.

Pump track v Dolu pri Ljubljani

Sprememba v vodstvu Doma Tisje – upokojila se je dolgoletna direktorica, gospa Vida Lukač

Avtorica članka: Leonida Razpotnik

V začetku oktobra se je upokojila dolgoletna direktorica Doma Tisje, gospa Vida Lukač.

Gospa Vida Lukač je prišla v dom leta 1991, ko je prevzela dela in naloge vodje zdravstveno-negovalne službe v Domu Tisje. Z njenim prihodom v dom so bile uvedene številne spremembe, med drugim je organizirala šolo za bolničarke, uvedla različne domske storitve, ki so bile tedaj še novost v domovih, ter za zaposlene v domu organizirala in izvajala številna predavanja tudi o komplementarnih tehnikah, na primer o refleksoterapiji, tajski masaži, aromaterapiji, barvni terapiji, uporabi zvoka pri zdravljenju, jogi smeha ...

V letu 2004 je prevzela vodenje Doma Tisje. Ves čas je iskala nove možnosti, kako bi s celotnim kolektivom zagotovili stanovanjem čim bolj kvalitetno življenje. Pod njenim vodstvom se je dom temeljito prenovil in s tem zagotovil višjo kakovost bivanja. Hkrati s prenovo bivalnih prostorov smo v dom uvajali številne nove metode dela, kot na

primer inovativno validacijo, bazalno stimulacijo, kulturo usklajenih odnosov, ki bazira na kongruenčni odnosni negi. Poleg domskega varstva je dom po letu 2004 začel izvajati tudi dnevno varstvo, pomoč na domu kot socialno oskrbo na domu, socialni servis. V dom je prihajalo vedno več prostovoljcev, postali smo tudi učna baza za različne študijske smeri. Še posebno skrb smo namenili informiranju občanov. Kot direktorica je organizirala in skupaj s sodelavkami izvajala izobraževanja za širšo javnost na temo priprave na starost, o oblikah podpore za starejše in tudi o boleznih, ki vplivajo na kvaliteto življenja v starosti (demenca, bolečine, poškodbe po padcih ...). Izvajala so se tudi izobraževanja in usposabljanja za na novo zaposlene delavce, pa tiste, ki so bili dalj časa odsotni zaradi bolezni, za prostovoljce, dijakke, študente in tudi za stanovalce in njihove svojce. Spodbujala je k sodelovanju

na Festivalu za 3. življenjsko obdobje, na katerem smo s predavanji, delavnicami in skupaj s stanovalci predstavljali življenje doma širši javnosti. Izdali smo različne publikacije: od domskega glasila, brošure Stanovalec z demenco v domu do knjig, kot je na primer Zgodbe in recepti naših babic. V letu 2010 smo se vključili v standard kakovosti E-Qal in leta 2014 kot 5. slovenski dom prejeli mednarodni certifikat. V letu 2015 je pričela delovati naša enota v Litiji, kjer smo uvedli gospodinjke skupine in s tem dosegli še večjo prepoznavnost v Sloveniji in tudi širše. Njeno delo bo nadaljevala njena dosedanja namestnica za zdravstveno nego in oskrbo, gospa Irena Špela Cvetežar. Gospe Ireni Špeli Cvetežar ob tej priložnosti iskreno čestitamo in želimo veliko uspeha na novi poklicni poti, gospe Vidi Lukač pa izrekamo iskreno hvala za vse, kar je dobrega storila, in si želimo, da bi ostala povezana z nami!

Predstavili smo odlične primere inovativnega povezovanja in spodbujanja podjetništva

Avtorica članka: Anamarija Kamin

**RAZVOJNI CENTER
SRCA SLOVENIJE**

DEVELOPMENT CENTRE
OF THE HEART OF SLOVENIA

Partnerji in deležniki projekta P-IRIS, s poudarkom na inovacijskih sistemih podeželskih območij, so se 2. in 3. oktobra 2018 udeležili 5. študijskega obiska v Kamniku in Litiji. Prvi del študijskega obiska je potekal s predstavitvijo dobrih praks inovativnega povezovanja podjetnikov in nadgradnje človeških virov za strokovno upravljanje mrež v Srcu Slovenije. Drugi del študijskega obiska je bil osredotočen na pristop in metodologijo za pripravo akcijskih načrtov, ki bodo ključni rezultati projekta P-IRIS za izboljšanje politik v podeželskih inovacijskih sistemih.

Študijski obisk je organiziral Razvojni center Srca Slovenije, ki je v času študijskega obiska predstavil tri dobre prakse podpornih podjetniških sistemov in ponudil poglobljen pregled odprtega inovacijskega okolja Srca Slovenije.

Partnerji in deležniki iz Hrvaške, Finske, Italije, Norveške, Slovenije in Španije so se najprej seznanili s **KIKŠTARTERJEM** – inkubator in co-working prostor v občini Kamnik za startup podjetja. **Rok Slapar, direktor podjetja Vigoshop.si**, je predstavil zgodbo o uspehu tega lokalnega podjetja, ki mu je velik preboj na svetovni trg uspel tudi po zaslugi močne mreže lokalne skupnosti

in Kikštarterja. Druga dobra praksa je bila predstavljena v **KATAPULTU in Dewesoftu**. Katapult je podjetniški pospeševalnik, primarno namenjen podjetjem s fizičnim produktom. Startup, micro, malim in srednje velikim podjetjem nudi dostop do vseh potrebnih podpornih storitev za izvajanje njihovih dejavnosti ter organizira številna usposabljanja za izobraževanja posameznikov s ciljem povečanja njihove konkurenčnosti na trgu dela.

Tretja dobra praksa je bila predstavljena v **razvojni vasi Velika Preska na Polšniku (Litija)** kot mikro razvojni model in primer lokalne inovacijske podpore. **Krajevna skupnost**

Polšnik, prejemnica evropske nagrade za razvoj podeželja, prebivalce in prebivalke krajevne skupnosti preko izobraževanja in spodbujanja odgovornosti na ravni vsakega posameznika animira za iskanje podjetniških priložnosti. Te se uresničujejo na različne načine, od ustanavljanja podjetij do oblikovanja gozdno lesne verige – lesnega grozda. Tudi spodbujanje romarskega in prireditvenega turizma, prizadevanje za aktivno vključevanje žensk v družbeno življenje kraja in številne lokalne pobude ter prostovoljno delo vaščanov in vaščank zaslužijo posebno pohvalo in priznanje.

Zadnji dan študijskega obiska P-IRIS projekta so partnerji razpravljali o svojih izkušnjah med obiskom v Sloveniji. Konzorcij je nadaljeval z nadgradnjo metodologije za razvoj akcijskih načrtov ruralnih okolij vseh partnerskih držav in organizacij.

Dejavnosti društva upokoјencev

Avtor članka: Boris Žužek

Tudi letos smo se odzvali povabilu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in prvih pet dni pouka dežurali na prehodih za pešce.

V četrtek, 6. septembra, smo se udeležili celodnevne izleta zasavskih prostovoljcev in prostovoljk, ki sodelujejo

v projektu »Starejši za starejše«, in ga je organizirala zasavska koordinatorica Marjana Bajda. Bilo nas je 72, od tega iz Šmartnega 15. Najprej smo se ustavili na Muljavi in si ogledali rojstno hišo Josipa Jurčiča ter prizorišče letnih iger, kjer letos uprizarjajo Sosedovega sina. Pot smo nadaljevali do vasi Krka, kjer smo občudovali izvir reke Krke in notranjost Krške jame.

Naslednja postaja je bil Žužemberk. Najprej smo se pomudili na gradu, nato pa smo se povzpeli na obe vzpetini nad krajem; na eni je veličasten spomenik padlim v NOB, na drugem pa lepo obnovljena cerkev sv. Mohorja in Fortunata. Pot nas je vodila preko Dobrnič v Sevnico, kjer so nam na gradu zavrteli več filmov o znamenitostih sevnške občine. Izlet smo sklenili s poznim kosilom v Rimskih Toplicah.

Že vrsto let negujemo tradicijo, da gremo v začetku septembra z vlakom na Brezje na Gorenjskem. Včasih nas je več, včasih manj, letos nas je bilo 16. Vso pot tja in nazaj nas je od Otoč do Brezij spremljalo toplo sončno vreme.

V torek, 18. septembra, je bilo v gostišču Kovač v Litiji državno tekmovanje v pikadu, ki ga je organiziralo Društvo upokoјencev Litija. Sodelovalo je 30 moških in ženskih ekip iz vse Slovenije. Med udeleženci je bila tudi naša ženska ekipa v postavi Marija Špehar, Metoda Dobravec, Mojca Doblekar, Fani Dolšek in Ančka Gradišek.

V septembru se po dvomesečnem premoru dvakrat mesečno srečujejo vezilje in Šmartinke. Naši prostovoljci pa redno obiskujejo starejše po domovih in anketirajo tiste, ki so se rodili leta 1948.

Priložnost za razvoj turizma z novim projektom MINE TOUR

Avtorica članka: Tina Letić

Razvojni center Srca Slovenije kot partner sodeluje v evropskem projektu MINE TOUR, ki se izvaja v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Hrvaška 2014–2020 in je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt spodbuja revitalizacijo, ohranjanje in promocijo dveh rudarskih spomenikov kulturne in naravne dediščine iz Labin in Litije.

Ohranjanje in trajnostna raba naravnih in kulturnih virov je ena od štirih prednostnih osi Programa sodelovanja Interreg Slovenija–Hrvaška. Projekt MINE TOUR s spoštovanjem načel trajnostnega turizma obravnava izziv neizkoriščenega turističnega potenciala rudarske dediščine na obrobni področjih programskega območja, in sicer naravnega

spomenika rudnika Sitarjevec v Litiji, ki je bil omenjen že v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske, ter kulturnega spomenika Šoht v Labinu, ki sta v slabem stanju. Projekt bo povezal spomenika, javne in zasebne deležnike turizma, lokalni gospodarstvi in lokalni skupnosti, ki jih združuje skupna rudarska preteklost, v edinstven turistični proizvod. Investicije se bodo odražale v

Skupinska slika

izboljšani dostopnosti in prepoznavnosti rudnikov za boljše doživljanje dediščine, povečanju obiska ter povečani privlačnosti spomenikov in območja Srca Slovenije.

Vodilni partner projekta MINE TOUR je hrvaško mesto Labin, Razvojni center Srca Slovenije pa vodi delovni sklop Komunikacije in diseminacije in tako skrbi za promocijo projekta.

Lojtra lokalno in mednarodno

Mednarodno

Na društvu Lojtra praznujemo! Naš projekt Globalno učenje Agora je bil namreč izbran kot eden izmed 20 najbolj inovativnih projektov globalnega učenja v letu 2018 (Global Education Innovation Award 2018). Projekt je bil nagrajen s strani Evropske mreže za globalno učenje (GENE).

Projekt Globalno učenje Agora financira Erasmus+ Mladi v akciji, katerega nacionalna agencija v Sloveniji je Movit. Projekt združuje ulično animacijo, globalno in neformalno učenje. Pristop nam omogoča

ozaveščanje o globalnih izzivih na ulici, kjer usposobljeni multiplikatorji ustvarjajo prostor za izmenjavo mnenj, izkušnje in akcijo. V projekt so vključeni tudi društvo Humanitas iz Slovenije, Officine Cittadine iz Italije in Sensibiliz'Action iz Francije.

V okviru projekta z našimi partnerji – društvom Humanitas – 22. 11. organiziramo zaključni multiplikativni dogodek z naslovom *Razsežnosti globalnega učenja in delovanja*. Metode in rezultate, ki smo jih razvili tekom projekta, bomo predstavili širši javnosti.

Lokalno

Na lokalni ravni želimo izpostaviti projekt z OŠ Gradec. V septembru smo s polno paro pričeli s tedenskimi srečanji v okviru projekta *Izkusi Erasmus+*. S 13 mladimi iz 8. in 9. razreda OŠ Gradec nadgrajujemo mehke veščine, se urimo v načrtovanju in organizaciji projektov in se že veselimo organizacije in prisostvovanja

na mednarodni mladinski izmenjavi. Ta bo v primeru odobritve potekala leta 2019 v Romuniji. Veseli nas, da lahko mladim predstavimo prednosti programa Erasmus+ in tako urimo novo generacijo nadebudnih aktivnih državljanov.

Vse aktualne informacije redno objavljamo na naši spletni strani <https://www.drustvolojtra.si/> in FB-profilu <https://www.facebook.com/lojtradrustvo/>.

Tina Trdin

Odrini na globoko ...

Avtor članka: Samo Škrabanja

Najlepši biseri so težko dostopni, a če se dovolj potrudimo, jih lahko odkrijemo.

Vsako jesen se po poletnih dogodivščinah skavti zberemo na skupnem začetku skavtskega leta, na katerem sprejememo medse nove člane in članice, se preizkusimo v različnih izzivih in uživamo v prijatni družbi. V soboto, 6. oktobra, smo v duhu iskanja biserov skupaj odrinili »na globoko« – z drugimi besedami: trudili smo se odkrivati bisere, ki bogatijo naša življenja. Zaključili smo z druženjem ob ognju in pečenih kostanjih, ki so bili okusni zažgani biseri večera. :)

Za več utrinkov z naših dogodkov si oglejte naš Facebook (@pojocivolkovi) ali Instagram profil (@pojocivolkovi).

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregel

Pohoda »Vranov let«, dne 8. 9. 2018, z Goliš do Vintarjevca se je udeležilo 35 pohodnikov. Od tega je bilo 19 članov sekcije »Sokol« in 16 pohodnikov iz Zagorja.

Zaradi slabe vremenske napovedi so se 15. 9. 2018 »sokol« podali na Pohorje. Obiskali so Mariborsko kočo in

nadaljevali pot do Ruške koče na Arehu. Pohoda, ki ga je vodila Helena Mohar, se je udeležilo 20 pohodnikov. 22. 9. 2018 so se savski kojoti podali na Menino planino. Na začetku je bilo vreme še obetavno, toda na Biba planini, kjer je bilo njihovo izhodišče, je že deževalo. Toda to jim ni vzelo poguma in po slabi uri so prišli do doma na Menini planini. V toplem zavetju doma so se posušili, okrepčali in se nato po isti poti podali nazaj do Biba planine. 23. 9. 2018 se je na Tromejo povzpelo 15 »sokolov«. Pohod so začeli na mejnem prehodu Korensko sedlo in se po avstrijski strani povzpeli na vrh. Sestopili so v Rateče. Končno je 29. 9. 2018 »sokolom« uspelo izpeljati pohod na Kanin. 12 pohodnikov je osvojilo Visoki Kanin in šest Prestreljenik. 2. 10. 2018 je na Osnovni šoli Litija potekala akcija NVO gre v šolo.

Jurij Jere in Mija Jovanovič sta učencem predstavila delovanje in aktivnosti društva. Povabila sta jih na tekmovanje Mladina in gore. Predstavila sta jim opremo, ki jo potrebujemo za varno hojo v hribe. Reševali so naloge, povezane s planinstvom in gorami, ter barvali pobarvanke. Na koncu sta jim predvajala še posnetke z nedavnih mladinskih taborov (Lokve 2016, Kamniška Bistrica 2017 in Mojstrana 2018).

Načrtovani izleti in akcije v novembru 2018:

- 17. 11. 2018 – Kum (sekcija Sokol),
- 24. 11. 2018 – Lendavske gorice (sekcija Sokol),
- 24. 11. 2018 – Planinski dom Goška ravan (sekcija Sava).

Program je okviren, več informacij o izletih pa dobite na društvu in na spletu <http://www.pdrustvo-litija.si/>.

Mesarija Frtica

Avtorica članka: Nataša Smrekar

Jeseni in pozimi v Mesariji Frtica diši po krvavicah, jetrnica, kožnatih klobasah in pečenicah. Poleg klobas se prileže kislo zelje, zabeljeno z odličnimi domačimi ocvirki.

Ti so letos prejeli medaljo na kmetijsko-živliskem sejmu AGRA. Prav tako so bili za kakovost nagrajeni naš pršut Frtica, suha domača salama in špehovka. Naj tekne tudi vam!

Izlet v Logarsko dolino

Avtor članka: Boris Žužek

V četrtek, 4. oktobra, smo organizirali celodnevni izlet v Luče in Logarsko dolino.

V Lučah nas je pričakala vodička Neža in z njo smo nadaljevali pot v Volovljek, kjer smo se ustavili na visokogorski kmetiji Selišnik. Tam so nam zavrteli film Biseri Kamniško-Savinjskih Alp, nato pa smo lahko poskusili njihove domače izdelke, predvsem savinjski želodec. Ko se je večina izletnikov oskrbela z domačimi dobrotami, smo nadaljevali pot v Logarsko dolino, kjer smo se v sončnem vremenu sprehodili do podnožja slapa Rinke. Po vrnitvi v Luče smo imeli kosilo in do takrat smo izvedeli veliko zanimivosti, ki nam jih je povedala prijazna vodička. Poslovili smo se od gostoljubnih Savinjsčanov in se nato zapeljali skozi Mozirje in Letuš do Žalca, kjer smo obiskali fontano piva, ki je trenutno edina takšna na svetu, nato pa smo se odpravili proti domu. Vseh 38 udeležencev, kolikor nas je bilo na avtobusu, je bilo z izletom zelo zadovoljnih.

Knjiga Zgodbe rok in krajev

Avtorica članka: Mija Bokal

Izšla je knjiga Zgodbe rok in krajev, v kateri predstavljamo zgodbe 58 slovenskih občin, številnih rokodelcev in njihovih izdelkov, ki smo jih povezali v projekt sodelovanja LAS Zgodbe rok in krajev.

Ljudje spet več ustvarjamo z rokami, vse bolj smo povezani s tradicijo, naravo in vsem, kar nam ta ponuja. Tudi med mladimi je vse več sodobnih rokodelcev. Še vedno znamo narediti vrhunske rokodelske izdelke. Nekateri so predstavljeni v knjigi, ki je pred vami. Poznate zgodbo o Janezu Vajkardu Valvasorju in Slavi vojvodine Kranjske? Poleg zgodbe o mogočem gradu slovitega barona boste v knjigi našli tudi druge zgodbe z območja Srca Slovenije. Prelistajte jo v elektronski obliki na spletni strani www.las-srce-slovenije.si ali si naročite brezplačno tiskano verzijo na sedežu LAS Srce Slovenije (Jerebova 14, Litija).

Jesensko dogajanje v Šmartnem pri Litiji

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

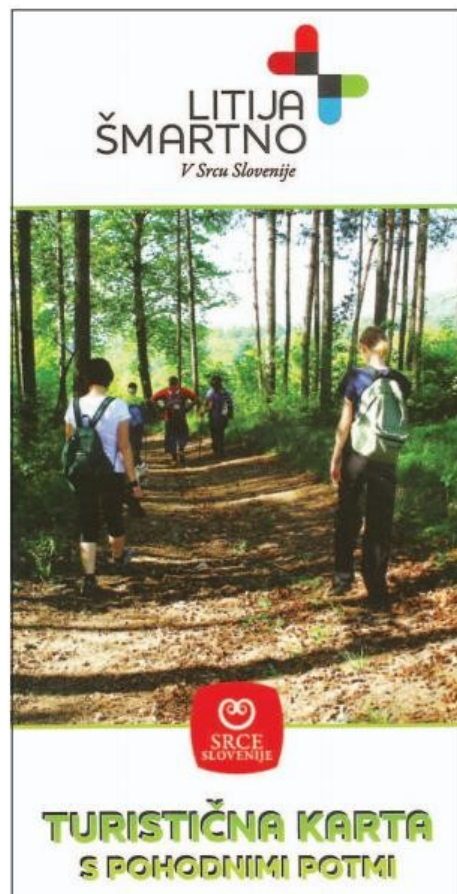
V mesec oktober smo stopili s sejmsko prireditvijo, namenjeno predstavitvi tradicionalnih domačih obrti, kulinarike in ostalih dejavnosti ter prodaji domačih in rokodelskih izdelkov, skratka tistega, kar je bilo v prvi vrsti pridelano, predelano in kakor koli drugače ustvarjeno na območju naše občine.

Sejem z naslovom Dobrote šmarske dežele je potekal v soboto, 13. oktobra 2018, v središču Šmartnega pri Litiji, k sodelovanju pa smo povabili širok krog ponudnikov z območja šmarske občine z namenom in željo, da skupaj predstavimo bogato ponudbo naših krajev ter tako ustvarimo tradicionalen dogodek, na katerega se bodo obiskovalci radi vračali. Na sejmu se je tako predstavilo 11 ponudnikov: obiskovalci so lahko kupili mesne izdelke Mesnine Bajec ali Mesnice Šmartno, med in ostale izdelke iz medu Čebelarstva Dremelj ali Čebelarstva Jože Potisek, mleko in mlečne izdelke pa je ponujala stojnica kmetije Pr'Špan. Unikatne izdelke iz gline

je ponujala stojnica Barbare Dacar, umetnine iz lesa je predstavljala stojnica Ambrož kreacije, VDC Zagorje ob Savi pa je prodajal izdelke izpod rok njihovih varovancev. Obiskovalci so lahko degustirali vino na stojnici Vinogradniškega društva ŠTUC Šmartno, kupili domače pridelke na stojnici Ekokmetije Vodnjov, mazila, tinkture in čaje iz zelišč pa so obiskovalci lahko kupili na stojnici domačije Pivec. Pozitivni odzivi obiskovalcev in sodelujočih ponudnikov so nas prepričali, da sejem ponovimo, zato **vljudno vabljeni 1. decembra 2018**, ko se bodo domačim ponudnikom na sejmu pridružili tudi ponudniki iz drugih občin.

Izšla je nova karta pohodniških poti! Razvojni center Srca Slovenije je v sodelovanju z Javnim zavodom Bogenšperk v okviru projekta INSIGHTS (program Interreg Podonavje) izdal **Turistično karto s pohodnimi potmi** za območje litijske in šmarske občine. Projekt je bil sofinanciran s sredstvi Evropske unije (ESRR, IPA), kar to pa je izdelalo podjetje IziMap, d. o. o. Na območju karte je 340,5 km markiranih

planinskih poti, na njej pa najdete tudi tematske poti z opisi, kulturno dediščino, naravne znamenitosti in informacije o prireditvah. Turistično karto lahko prevzamete brezplačno na gradu Bogenšperk, sedežu Javnega zavoda Bogenšperk (Starotov trg 12, 1275 Šmartno pri Litiji), Občini Šmartno pri Litiji in TIC Litija.

Proslava ob 60. obletnici izgradnje prve kočice LD Litija na Mamolju

Avtor članka: Jernej Marolt

V mesecu septembru smo se lovci LD Litija s svojimi bližnjimi zbrali v lovski koči na Mamolju, da bi proslavili 60. obletnico izgradnje kočice.

Člani LD Litija smo kočico temeljito prenovili, ker jo je zob časa že dodobra načel. Starešina LD Litija, g. Zlato Pavlica, je pozdravil vse navzoče, se zahvalil vsem lovcem, ki so pri obnovi sodelovali, in gostom zaželel prijetno popoldne. Spomine na dogodke v času izgradnje kočice pa je opisal član LD, g. Anton Lokar. Pisalo se je leto 1958, ko so 13. julija slovesno odprli vrata nove in prve kočice LD Litija. Kočico so gradili vsi takratni lovci skupaj z okoliškimi domačini, ki so priskočili na pomoč. Ustanovili so gradbeni odbor, ki mu je predsedoval takratni starešina, tovariš Ivan Finžgar, člana pa sta bila g. Ivan Vehovec in g. Vladimir Berdajs. V odboru sta sodelovala tudi g. Martin Kos in g. Albin Ankon. Takrat je bilo ob otvoritvi kočice v spominsko knji-

go vpisanih 71 ljudi in vsi so imeli samo pohvalne besede, tako o videzu kočice kot tudi o lokaciji.

Podajamo nekaj prvih zapisov iz spominske knjige leta 1958:

G. Albin Ankon: Srečen sem, da sem kot prvi predlagal izgradnjo naše kočice in da je danes moj predlog realiziran.

Tovariš Ivan Finžgar: Izdelana je po moji zamisli in naj služi trajno temu delu lovišča.

Tovariš Vladimir Berdajs: Koča naj bo vedno le v lovske namene in naj služi vsem lovcem.

Tovariš Martin Kos: Koča naj služi večjemu povezovanju naših lovcev in za boljše izvajanje lova na tem delu lovišča.

Prvi oskrbnik kočice je postal g. Albin Ankon, njegov pomočnik je bil g. Aleks Železnik. Leta 1974 je skrbništvo prevzel g. Srečko

Rozina in ga vršil do svoje smrti, nato je skrbništvo prešlo v roke g. Marka Dragarja. V koči se je vedno vodila evidenca obiskov, pa tudi gostov in porabe dobrot proti plačilu na zaupanje, kakor velja še danes.

Največji ljubitelj te kočice, ki jo je tudi največkrat obiskal, je bil g. Srečko Rozina in njegove besede so se vsem vtisnile v spomin: Nisi še videl pravega sončnega vzhoda, če ga nisi doživel pred našo kočico.

Včasih je tudi hudomušno dodal, da če bi stene v koči znale govoriti, bi lahko marsikaj povedale.

Od tu so hodili na divjega petelina in na ščetinarje, katerih stalež je bil na tem delu lovišča vedno zadosten.

Prva prenova je bila narejena leta 1978, sledila je tudi zamenjava strehe. Zadnja pre-

nova pa je potekala pod vodstvom našega novega skrbnika koče, tovariša Marka Dragarja. Zahvala gre tudi našim gozdarjem, ki vedno prisluhnejo, kadar jih prosimo za pomoč pri obnovi, in vsem lovcem, ki ohranjajo ta biser miru in preprostosti koče s svojim prostovoljnim delom, ter domačinom, ki nam radi priskočijo na pomoč. To vse in še več je ta naša sicer skromna, vendar v lepoti in miru velika koča, ki naj bo tudi v prihodnje zavetje in prostor za srečanja ljubiteljev tega miru na Mamolju.

lju. Če se spomnimo, da so vsa dela naši predniki opravljali ročno – ročno so žagali bruna, nosili les izpod Resnikovega kozolca na Mamolju – lahko še bolj cenimo to veličastno delo ter požrtvovalnost in se s hvaležnostjo spomnimo vseh, ki so ta biser omogočili in zanje skrbeli ter ga ohranili do današnjih dni. Vsem lovcem želim dober pogled, prijateljem in sorodnikom pa obilo veselih uric v zavetju naše koče. Po proslavi smo se skupaj povesečili ob go-lažu in pijači.

Na gradu Bogenšperk je zadišalo po zeliščih

Avtorica članka: Tina Vatovec

V soboto, 22. septembra 2018, je na Zeliščarskem festivalu na gradu Bogenšperk dišalo po zeliščih v raznovrstnih oblikah in načinih uporabe. Obiskovalce so vonjave vodile od spodnjih do zgornjih soban, kjer sta se obilje in prestiž zdravilnega rastlinja ponujala v hrani, pijači in besedi.

Dogodek smo začeli z okroglo mizo, za katero so s predstavnicami Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, **Alenko Marjetič Žnider**, sedeli tudi drugi akterji, povezani z zeliščarstvom. Beseda je tekla o problematiki v slovenskem zeliščarstvu, zelenih spremembah in potrebah po povezovanju med deležniki na omenjenem področju.

Kljub slabi vremenski napovedi je bila grajska sobana na vseh predavanjih polna. S predavanjem je začela **Sanja Lončar**, soavtorica mnogih knjižnih uspešnic, ki je predstavila čarobnost zdravilnih rastlin in med drugim slikovno prikazala, kako lahko le ščepec zeli »nadomesti« določeno zelenjavo. »Kalorična vrednost posameznega zelišča je skoraj nična, tisto, s čimer deluje na nas, je skrito v eteričnih oljih,« pravi Sanja. Posebej je izpostavila kvalitete origana, majarona in peteršilja.

Zeliščarka **Jožica Bajc Pivec** je v zdravilni veličini predstavila koprivo – pekočo zel, ki pri nas raste skoraj za vsakim vogalom, na severu pa jo komaj še poznajo. Kopriva je danes po krivici zanemarjena in le redki jo še naberejo za juho, prikuho ali za čaj. Ureja prebavo in krvni tlak, poživilja in razstruplja telo, pospešuje delovanje jeter in hormonov, preganja slabokrvnost ter pomaga pri težavah z mehurjem in sečili.

Zeliščarka in lastnica Vrta zdravilnih rastlin, **Sabina Grošelj**, se je na predavanju osredotočila na baziliko. Predstavila je veliko različnih vrst bazilike, med njimi pa je posebno pozornost namenila t. i. sveti baziliki (lat. *Rama Tulsi*). Uživanje pripravkov iz bazilike vpliva na regulacijo sladkorja in holesterola v krvi, telesu pomaga miriti stresne hormone, krepki tek, spodbuja delovanje jeter in prebavo, lajša želodčne krče, uporablja se tudi kot obloga za rane ... Kuhanje čaja iz stebel bazilike je priporočal tudi pater Simon Ašič.

Le kaj bi bil Zeliščarski festival brez pestre ponudbe na stojnicah, ki so se šibile od zdravilnih, zdravih in slastnih pripravkov, pa tudi izdelkov domače obrti. Med bolj obleganimi so bile stojnice okoliških aktivov kmečkih žena z mnogimi zeliščnimi dobrotami. Koprivne polčke, žajbljev žele, slastne potice z bezgom in koprivami, pa tudi piškote z dodatkom zelišč so obiskovalci lahko pokušali skupaj z različnimi zeliščnimi čaji in likerji. Pestrost na stojnicah so dopolnili ponudniki z mlevskimi izdelki, olji, semeni, sadjem, oreščki, zelenjavo in orodjem za vrt. Tisti bolj lačni so se pri grajskem ponudniku najedli zeliščnega bograča. Za »gosposki« nivo festivala pa je poskrbel tudi ščepec kulture, za katerega so bili zaslužni umetnica ter igralka **Nataša Kne**, pisateljica **Mea Valens**, **Dejan Praprotnik** na citrah in **Trzinke**, ki so dogodek popestrile z venčkom narodnih pesmi.

Popoldanske aktivnosti je poleg delavnice za odrasle dopolnila zeliščarska delavnica za najmlajše obiskovalce, ki sta jo pripravili zeliščarki **Amarila Rižnar** in **Milena Slapnik**. Otroci so radovedno vonjali, tipali in ugrabili, katere zdravilne rastline se skrivajo v lično zavitem darilnem papirju. Eni, že polni znanja o zdravilnih rastlinah, in drugi, z malo pomoči, so prišli do cilja in si poleg sladkih dobrot prislužili tudi »zlate« medalje.

V spodnjem prostoru gradu je bila na ogled zanimiva in urejena zbirka zdravilnih rastlin, ki jo je pripravila **Sabina Grošelj**, gojiteljica preko 200 vrst zdravilnih rastlin. Nekateri so se udeležili vodenega ogleda po razstavi kar skupaj z avtorico.

Ob tej priložnosti je LAS Srce Slovenije izdal knjižico z naslovom **Zeliščarska dediščina Srca Slovenije**, v kateri so predstavljeni lokalni zeliščarji in 26 zdravilnih zelišč. Vsi obiskovalci festivala so knjižico prejeli brezplačno.

Piko na i je dogodku postavil **Željko Savič**, predsednik LAS Srce Slovenije, ki je obiskovalcem na kratko predstavil delovanje lokalne akcijske skupine in projekt **Integrálni turistični produkt zeliščarske dediščine**, ki je sofinanciran s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru razvoja podeželja 2014–2020, katerega del aktivnosti je tudi prvi Zeliščarski festival. Naslednji zeliščarski festival bo predvidoma potekal spomladi.

Tamburaši v Bruslju

Avtorici članka: Zala Kokalj in Marjanca Vidic

Na povabilo evropskega poslanca g. Lojzeta Peterleta smo šmarski tamburaši in KUD Popotovanje Frana Levstika Čatež 12. oktobra 2018 odpotovali proti Belgiji. Prepotovali smo šest držav: Avstrijo, Nemčijo, Nizozemsko, Belgijo, Luksemburg in Francijo. Naš glavni cilj pa sta bila Bruselj in Strasbourg.

V petek smo se v večernih urah odpravili na pot in naslednji dan smo imeli prvi večji postanek v Nemčiji, v mestu Aachen, ki se je v zgodovino zapisalo kot dolgoletna rezidenca Karla Velikega. Ogledali smo si katedralo in kriptoto tega monarha ter mestno jedro. Pot nas je nato vodila proti Bruslju, kjer smo se nastanili za prenočitev in si ogledali večerni mestni vrvež ter si seveda vzeli čas za degustacijo svetovno znanih vaflov, čokolade in belgijskega piva.

Nedeljo smo začeli z obiskom znamenitega Atomiuma, nato šli k sv. maši v Slovenski pastoralni center, ki deluje v Bruslju. Tam je pel MePZ Kres iz Čateža, po maši pa smo skupaj izvedli nekaj skladb in »bruseljskim« Slovincem popestrili nedeljo. Druženje s farani smo nadaljevali na sproščenem pikniku ob tamburaški glasbi in petju. Nadaljevali smo z obiskom Muzeja

evropske zgodovine in dan zaključili v idiličnem mestu Brugge ob severnem morju. V ponedeljek smo obiskali Evropsko četrt in si ogledali sedež Evropskega sveta in komisije ter imeli pod vodstvom g. Andreja Černigoja možnost to veliko institucijo spoznati še od znotraj. Pri vsakem obisku teh evropskih institucij smo zaradi strogih varnostnih ukrepov morali iti čez podoben rentgenski pregled telesa in prtljage. Pa tudi na ulicah smo iz avtobusa opazili policijo in vojake v pripravljenosti ter nekaj oklepnikov.

Sledil je še obisk Evropskega parlamenta in srečanje z evropskim poslancem g. Lojzetom Peterletom, na katerem smo v avli izvedli krajši koncert. Velika množica turistov je bila navdušena. Igranje v Evropskem parlamentu smatramo za veliko čast in smo za povabilo zelo hvaležni.

Po veselem druženju pa smo že hiteli proti Luksemburgu, kjer smo si v večernih urah

ogledali mestno jedro in nadaljevali pot v Strasbourg, kjer smo prenočili. Naslednji dan smo obiskali uradni sedež Evropskega parlamenta in palačo Sveta Evrope, v kateri se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic. Ogled smo zaključili v turističnem centru mesta in se zvečer utrujeni, a polni izkušenj in novih spoznanj, ki smo jih nabrali ob številnih ogledih, vrnili proti domu. Vožnja je v obe smeri potekala ponoči in po zaslugi udobnega avtobusa (Sandi tours) in strokovnih šoferjev tudi brez težav.

Časa za počitek pa ni veliko, saj se tamburaši s polno paro pripravljamo na že 10. jubilejni koncert »Latino Martini«, ki bo potekal 24. 11. 2018 ob 19. uri v športni Dvorani Pungrt v Šmartnem. Prisrčno vabljeni!

Anže Soklič je državni podprvak v GHD

Avtor članka: Bogomir Bučar

Spoštovane bralke in bralci tega članka!

Kadarkoli kdo omeni bencin in odvisnost, pomislimo na dirkanje z motorji ali avtomobili. Največkrat se z dirkači srečujemo kar v vsakdanjem prometu, vendar ta članek ne govori o njih!

Ta članek je namenjen članu kluba AMD Slovenija avto, ki deluje že od leta 1975. Član tega kluba pa je tudi naš soobčan Anže Soklič.

Zakaj pa je Anže član tega društva? Anžetu je ta avtoklub najbližji in poleg tega v panogi GHD tudi klub z najboljšimi rezultati v Sloveniji! Anže že drugo sezono tekmuje v GHD in ima status mednarodno kategoriziranega športnika za sezono 2018.

Nekateri se sedaj sprašujete, kaj pomeni kratica GHD. Gorsko hitrostna dirka ali krajše GHD je vrsta avtomobilističnega športa, pri katerem voznik poizkuša v čim krajšem času

prevoziti progo, ki se po navadi vzpenja. V Sloveniji je gotovo najznamenitejša dirka GHD Ilirska Bistrica, ki vodi po lokalni cesti iz Ilirske Bistrice do cilja v Šembijah in šteje tudi za Evropsko prvenstvo. Poleg te pa je še kar nekaj znanih dirk, če omenim le še Lučine in Gorjance. Okoli leta 2000 je bila tudi v naši občini podobna dirka, in sicer GHD Bogenšperk. Dolžina takšne dirke je po navadi dolga okoli 5000 m.

Anže Soklič tekmuje v t. i. diviziji 2 (v nadaljevanju div. 2) z avtomobilom lastne predelave, Peugeotom 306 2.0 z 260 konjskimi močmi, sekvenčnim menjalnikom z upravljanjem na volanu. Kot zanimivost naj omenim težo avtomobila, ki znaša 900 kg. V tej sezoni, ki se je že iztekla, se je zgodilo sedem dirk, ki so šteje za državno prvenstvo. Anže je vozil na šestih dirkah: Sljeme (HR), Verzegnis (ITA), Gorjanci, Lučine, Ilirska Bistrica in Buzet (HR).

Poudariti je potrebno, da je tekmovanje s takšnim avtomobilom pod pogoji, ki veljajo, vsekakor zelo naporen in nevaren šport. Pozabiti tudi ne smemo, da takšen šport ni poceni in zahteva kar nekaj vložene dela in ne nazadnje odrekovanja. Anže je s skupino prijateljev avtomobil pripravil za dirkanje in ga sproti vzdržuje za vsako dirko posebej in seveda tudi med samo dirko.

Da pa vloženo delo in trud nista zaman, potrjujejo rezultati v tej šele drugi sezoni, ki se je je

Anže udeležil. Rezultati so navedeni v nadaljevanju: 1 x 6. mesto (Gorjanci), 1 x 3. mesto (Sljeme) in 4 x 2. mesto (Verzegnis, Lučine, Ilirska Bistrica, Buzet) ter 1 x rekord proge v div. 2 (GHD Ilirska Bistrica).

Na osnovi teh navedenih rezultatov se tako lahko Anže Soklič s svojim Peugeotom 306 2.0 ob koncu sezone pohvali z 2. mestom v div. 2, 3. mestom v div. 2 za mednarodni pokal Alpe Adria in 6. mestom generalno gledano v sezoni, seveda v konkurenci tudi močnejših vozil oz. dirkalnikov.

Ob koncu sezone tako lahko Anžetu vsi skupaj le čestitamo za opravljeno delo in pogum, predvsem zato, da se je odločil za ta poseben in hkrati lep ter slikovit šport.

Gotovo moraš biti vsaj malo odvisen od bencina, da ti je takšen šport všeč, je pa dejstvo, da nihče ne ostane ravnodušen, če se odloči in gre ter si ogleda dirko GHD.

Anžetu pa v naslednji sezoni želimo srečno in kar se da hitro do cilja.

Bor Artnak je zmagovalec Mastersa TZS 2018

Igralci Tenisa kluba AS Litija so zaključili teniško sezono 2017/2018. Najboljši so imeli pravico nastopa na mastersu, kamor se uvrsti le dvanajst najboljših v državi.

Igralci Tenisa kluba AS Litija so bili pri tem zelo uspešni, saj so se mastersa udeležili: **Bor Artnak**, **Jaka Tomažin** in **Rina Grošelj** do 14 let, **Bor Artnak** in **Pia Poglajen** do 16 let, **Pia Poglajen** in **Tom Ašič Kovač** do 18 let in **Tom Ašič Kovač**, **Mark Mesarič** ter **Tina Kristina Godec** še članskega mastersa. Kar trije tekmovalci so dosegli izreden uspeh, saj so se udeležili mastersa tako v svoji starostni kategoriji kot v kategoriji med dve leti starejšimi tekmovalci. To so **Bor Artnak**, **Pia Poglajen** in **Tom Ašič Kovač**. Slednji je moral potem zaradi poškodbe nastop na obeh tekmovanjih odpovedati. Po pričakovanjih je največji rezultat, to je končno zmago, dosegel **Bor Artnak**, ki je brez težav osvojil **1. mesto** na mastersu do 14 let in s tem potrdil absolutno prevlado, ki jo ima na domačih tleh v tej kategoriji, saj v celi sezoni na turnirjih TZS v kategoriji do 14 let ni izgubil niti ene tekme. Odličen je bil tudi **Bor Artnak** na mastersu do 16 let, na katerem se je uvrstil v polfinale in osvojil 3. mesto. Enako odličen rezultat, uvrstitev v polfinale, je na članskem mastersu dosegla

Masters do 14 let 2018 - na sliki zmagovalec Bor Artnak

Tina Kristina Godec. Da zadnje turnirske zmage niso bile naključje, pa je na mastersu do 16 let potrdila **Pia Poglajen**, ki se je uvrstila v četrtfinale.

Na mednarodnih tekmovanjih sta merila moči **Nastja Kolar** in **Nik Razboršek**. **Nastja Kolar** je tako uspešno nastopila na turnirju z nagradnim skladom 25.000 \$ v Lagosu, na katerem se je med posameznicami uvrstila v četrtfinale, tam pa izgubila s Conny Perrin, 144. igralko sveta (Nastja je trenutno 370.), med dvojicami pa se je uvrstila v polfinale. **Nik Razboršek** se je po zmagi na Futures turnirju na Nizozemskem odpravil na višji rang turnirjev, na challenger turnir v Italijo, in sicer v Biello in Firenze, na katerih pa je žal obakrat izgubil v drugem krogu kvalifikacij.

Darko Vidic je občinski prvak Litije in Šmartnega za leto 2018

Tenis klub AS Litija je 6. oktobra organiziral Občinsko prvenstvo Litije in Šmartnega v tenisu za leto 2018. Na-

stopilo je 16 tekmovalcev, ki so se najprej pomerili v t. i. round-robin skupinah, iz katerih so v zaključni del tekmovanja napredovali najboljši. Že tekme v skupinah so bile razburljive, pravi boj pa se je začel v nadaljevanju, ki je postregel z nekaj res lepimi tekmami. Ena bolj izenačenih, poleg finalne tekme, je bila med **Tomom Bizjakom** in **Jasminom Begičem**, na kateri je slavil slednji z rezultatom 7 : 5, v nadaljevanju pa je v polfinalu ugnal **Janeza Savška** s 6 : 2 in se uvrstil v finale. V spodnjem delu tabele je po zmagi s 6 : 4 nad lanskoletnim državnim prvakom **Marjanom Končarjem** svoj pohod v finale začel **Darko Vidic**, ki je v polfinalu premagal še **Bojana Brica**. Finalna tekma je bila zelo razburljiva, saj je **Jasmin Begič** dolgo vodil in je že dišalo po njegovi zmagi, a je **Darku Vidicu** tik pred koncem uspel preobrat in osvojitve **1. mesta** z rezultatom 7 : 5. Čestitamo!

Začele so tudi že prijave na **zimsko rekreativno ligo AS**. Prijavite se lahko na oglasni deski v Tenisu klubu AS Litija ali preko maila na naslov tk.aslitija@gmail.com. Liga se bo začela v začetku novembra, po krompirjevih počitnicah.

Melita Poglajen

Taekwondo klub Šmartno - Litija intenzivno v september

Avtorica članka: Eva Štangar

Z novim šolskim letom so se začeli tudi treningi taekwondoja. Tokrat z manjšo spremembo glede terminov in lokacije, saj se vsi treningi odvijajo v športni Dvorani Pungrt v Šmartnem pri Litiji, treningi pa potekajo vsak dan od ponedeljka do petka.

Začeli smo kar intenzivno, potrebno je čim hitreje pridobiti kondicijo, kajti prvo tekmovanje, ki smo se ga klubsko udeležili, je potekalo že 13. 10. 2018 v Ljubljani, to je bil 4. Gaiana Ljubljana Trophy. Sicer pa smo veseli, da imamo zelo razgibano sestavo članov, od najmlajših petletnikov, osnovnošolcev do srednješolcev, študentov in odraslih seniorjev. Treninge prilagajamo zmoglostim, spodbujamo gibalne spretnosti, najbolj zavzete začetnike pa tudi pripravljamo za prve borbe, s katerimi pridobivajo dragocene izkušnje. Seveda so jim svetel zgled naši izkušeni borci, dobitniki številnih medalj in tudi člani slovenske reprezentance, ki jih srečujejo na treningih.

Intenzivno se je začelo tudi na reprezentančnem nivoju. Organiziran je bil dvodnevni trening članske reprezentance, udeležila sta se ga naša člana **Domen** in **Tadej Pirc**. Teden kasneje so se na dvodnevem reprezentančnem treningu zbrali kandidati za mladinsko reprezentanco, na katerega sta bili povabljeni tudi naši članici **Pia Smrekar** in **Aleksandra Rozina**. Trenerji so preverili pripravljenost in naredi načrt za naprej. Prvo tekmovanje za svetovni pokal, na katerega bo šla širša reprezentanca, bo **Galeb Belgrade Trophy**, 27. in 28. oktobra v Beogradu. Tokrat se ga bo iz našega kluba udeležil le **Domen Pirc**, ki bo tekmoval v kategoriji članov do 74 kg. Sicer pa bo jesen precej pestra, tekmovanj ne bo manjkalo, zato je na mestu spodbuda tekmovalcem, ki si želijo borb, da se čim bolj zavzeto pripravljajo. Kandidatom za črni pas pa bo prihajajoči čas prinesel veliko treningov, za katere bodo potrebovali tako kondicijo kot psihološko pripravo, kar bo na koncu lahko nagrajeno z mojstrskim nazivom.

*»Žal, kruto je spoznanje,
to je resnica, niso sanje,
da za vedno si odšel od nas,
a globoke rane pustil si pri nas ...«*

V SPOMIN

4. 11. 2018 je minilo žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj in nepričakovano zapustil naš dragi

BOŠTJAN MARTINČIČ

(1987–2017)
iz Tenetiš.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ga obiskujete na njegovem grobu.
Za vedno v naših srcih.

Vsi njegovi

AMALIJA MIKLAVČIČ

1952–2018

Odšla si tiho, brez pozdrava.
Hvala ti za vse, kar sva preživela skupaj v dobrem in slabem.
Hvala ti za čudovite otroke, ki si mi jih podarila.
Za vse skupaj še enkrat – Hvala!
Bog ti povrne. Počivaj v miru.

Mož Ciril s sinom Damjanom, hčerkama Andrejo in Brigito ter mamo Antonijo

*Sklenjen je krog ...
Ostala je z nami,
ljubljena mama,
hvaležna misel na te.*

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustila draga mama

ALBINCA PIVEC,

rojena Groznik, iz Javorja.

Najlepše se zahvaljujemo za vso pomoč, za tople stisk rok in izrečeno sožalje, za cvetje, sveče ter darove za sv. maše. Iskrena hvala tudi osebnemu zdravniku dr. Niku Benedičiču, patronažni sestri Tini Berčon in župniku Janezu Kvaterniku.

Vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
bolečine in trpljenje si prestala,
zdaj lahko boš v grobu mimo spala.*

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

FRANČIŠKE MLAKAR,

rojene Miklavčič,
(18. 2. 1924–2. 10. 2018)
iz Volčje Jame.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in sveče. Prav tako se zahvaljujemo župnikom iz župnije Šmartno pri Litiji za molitve in lepo opravljen obred. Zahvala velja tudi pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Ni te več v hiši
in tvoj glas se več ne sliši,
dobrota, pridne roke
in pošteno srce.
A srce je omagalo
in tiho si zaspal,
a v naših srcih za vedno boš ostal.*

ZAHVALA

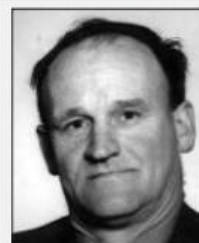
Mnogo prezgodaj nas je nenadoma zapustil dragi mož, oči, brat stric, svak

SREČKO PIVEC,

12. 5. 1958–15. 10. 2018,
iz Leskovice pri Šmartnem.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in besede podpore, cvetje, sveče in druge darove. Zahvala g. župniku Janezu Kvaterniku, pogrebni službi Perpar, trobentaču, pevcem in ge. Lei za ganljive besede slovesa in hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, vsem in vsakemu še enkrat najlepša hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

IVAN SLAPNIČAR

1933–2008

Minilo je 10 let, odkar nas je zapustil naš dragi ata Ivan. Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in stojite ob njegovem grobu.

Vsi domači

Splošni podatki o Šmartnem pri Litiji in okolici med prvo svetovno vojno

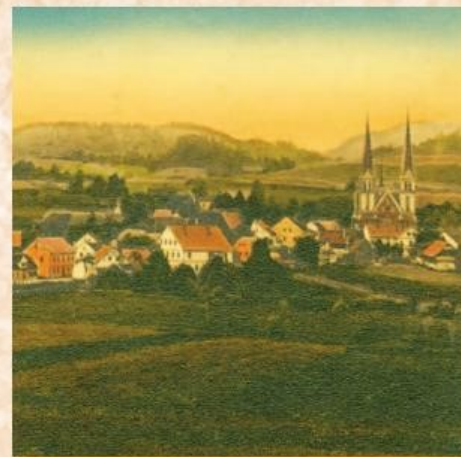
Avtor članka: Tadej Čopar

Krajevni repertorij za Kranjsko iz leta 1919, ki je bil sestavljen na podlagi popisa prebivalstva iz leta 1910, navaja, da je imela občina Šmartno 4494 ha in 2459 prebivalcev. Kraji, ki jih ta vir pripisuje šmarski občini, so: Sveti Križ (94 prebivalcev), Javorje (180 prebivalcev), Mala Kostrevnica (182 prebivalcev), Liberga (724 prebivalcev), Šmartno (487 prebivalcev), Vintarjec (270 prebivalcev), Ustje (208 prebivalcev), Volčja Jama (110 prebivalcev) in Zavrtnik (204 prebivalci).

Med prvo svetovno vojno je županoval Leopold Hostnik, šmarski župnik pa je bil Matej Rihar. Osnovna šola v Šmartnem je bila v tem obdobju štirirazrednica (v petrazrednico je bila razširjena leta 1919), upravitelj šole je pa bil Mihael Debelak (ta položaj je zasedal med letoma 1904 in 1926). V Šmartnem je poleg osnovne šole delovala tudi obrtna nadaljevalna šola. V Javorju je obstajala zasilna šola, na kateri je poučeval župnik Franc Indof. Učitelji so na tej šoli začeli poučevati šele leta 1930. Šole v Veliki Kostrevnici takrat še ni bilo, saj je bila ustanovljena leta 1929. V tem času so v Šmartnem delovali prosvetno društvo, gasilsko društvo in pevsko društvo Zvon. Od leta 1908 je ob-

stal tudi litijski Sokol, iz katerega je Sokol v Šmartnem kot samostojno društvo izšel šele leta 1934.

Območje Šmartnega pri Litiji in okolice je v tem obdobju čutilo posledice vojne na različnih področjih. Odsotnost vojakov je vplivala tako na gospodarsko kot na društveno življenje, na vsakdanje življenje pa je vplival tudi prihod več deset beguncev na to območje. V teh krajih je med prvo svetovno vojno vladalo pomanjkanje, tatvina pa naj bi bila del vsakdana. V vojne namene so prebivalci prispevali pridelke in različne predmete (med drugim tudi številne zvonove iz župniške in podružničnih cerkva). Iz različnih virov je razvidno, da so v teh krajih spremljali potek

Vir: Kamra

vojne in si želeli njenega konca, opaziti pa je bilo tudi nekaj godrnjanja čez vojno in njene povzročitelje. To je razvidno tako iz zapisa splošnih vtisov kot iz poročanja o mašah in drugih oblikah pobožnosti, ki so bile povezane z vojno. Prva svetovna vojna je na tem območju zapustila slabo gospodarsko stanje, ki so ga spremljale različne bolezni (npr. španska gripa). Izmed vojakov, ki so iz teh krajev odšli na bojišča, je marsikateri tudi padel. V obdobju med obema svetovnima vojnama je bilo v župnijah Šmartno in Javorje več dogodkov, ki so bili namenjeni ohranjanju spomina na žrtve vojne (npr. blagoslov spomenika padlim vojakom na šmarskem pokopališču).

Središče Šmartnega pri Litiji v prvi polovici 20. stoletja (vir: Domoznanska zbirka Knjižnice Litija)